

Hind 23 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

10 2008

Positrikel:

Fall Out Boy

Katy Perry

“Eesti 100”
võidutöid

ehmad
endased

Koogu tõde
hakkidest

Paetisme

Maast
ja muust

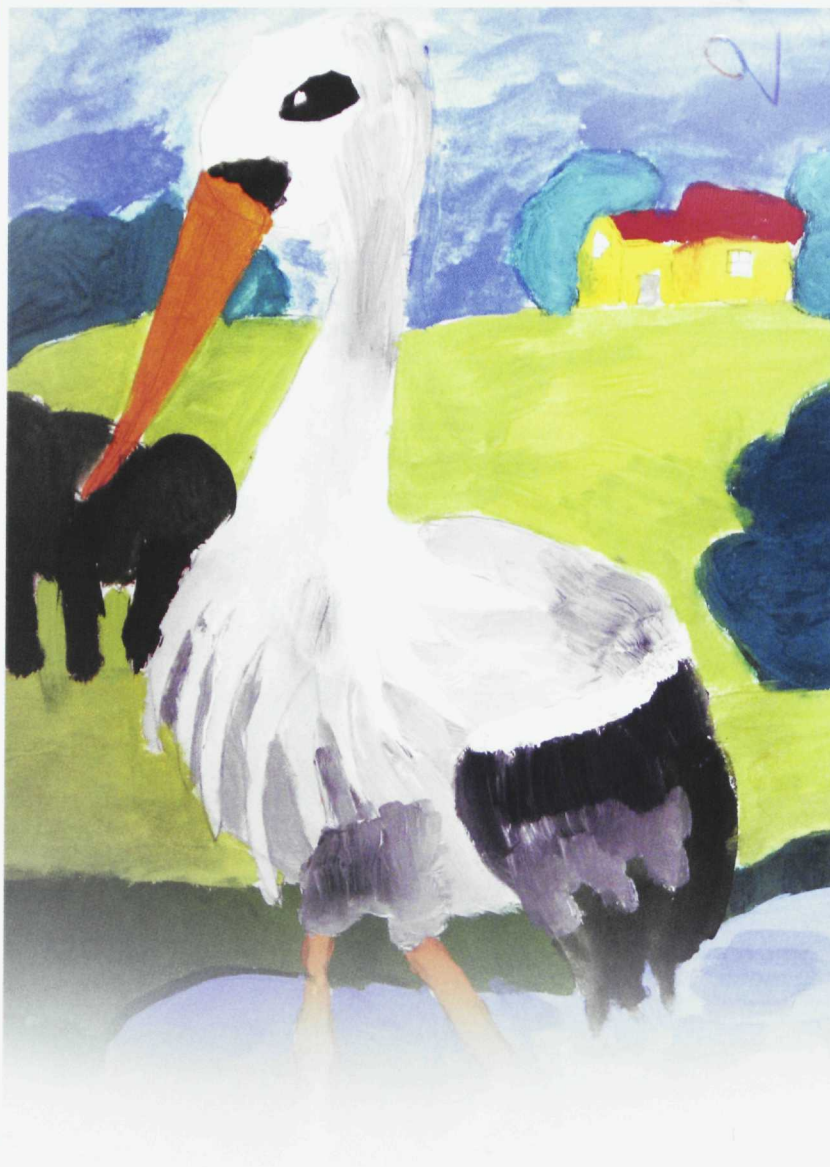
Raamatuviktoriinid

Kõrvemaa
skaudilaaorist

Sõber
Veltzi
rokikool

Grete
Legolandis

Kurgedel lõunas on parem -
juba nad pakivad pampe.
Meie siin päev-päevalt varem
tubades süütame lampe.

Sülgise rõõmud ja mured
kirjud kui vahtraleht näivad...
Kuid ära mõtle, et kured
lõunamaal laisklemas käivad:
pidevalt otsinguil olles
ei vea neist seanahka keegi -
enamjaol tagasi tulles
nokas on uus ilus beebi...

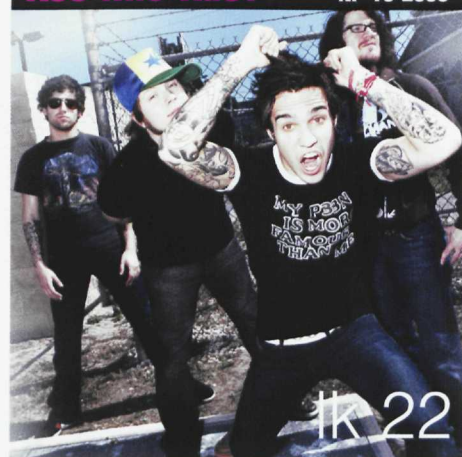
Leelo Tungal

WWW.LASTEAS.EE

Kes-Mis-Kus?

Nr 10-2008

Kaaneplilt: Nika Kantar Arte Gümnaasiumist

- 3 Luulet õpetajatest
- 4 Eesti – 100: Germo Kiipus, Mardi Truus, Liis Rull, Pärl Pärn, Kristine Leetberg,
- 6 Kunst: Armastan Eestit!
- 7 Rain Hallikase "Iga koolilapse hirm"
- 8 Tiit Kändler planeedist Maa
- 10 Oktoobrilaps Helvi Jürisson
- 11 Sirje Pool Kõrvemaa skaudilaagrist
- 12 Oktobriin
- 13 Naeru-uss
- 14 Sabina Zinovjeva isevärki lennupäevast
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Meie Asta Kass.
- 18 Mis uudist?
- 19 Peep Veedla hakkidest
- 20 Karoliina Männiste koomiks
- 21 Poster 1: Katy Perry
- 22 Poster 2: Fall Out Boy
- 25 Kirjanurk
- 26 Tervis ja seenemets
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Ilmar Tomuski Johannese-jutt
- 30 Lully Gustavsoni juurviljanukud
- 31 Markus Saksatamme "Võlukunst"
- 33 Grete Legolandis
- 34 Barbindus: rahvusnukud
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Paetisme
- 37 Pop: Mart ja Märt Metsjõe, Fall Out Boy
- 38 Järgehoidja
- 39 Ehtemeisterdused
- 40 Sõber Veltzi rokokool. Chuck Berry
- 42 Nupuka raamatuviktoriinid
- 43 Lego

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"

Harju 1, 10146 Tallinn Tel: 631 44 28

Hea.Laps@mail.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Anna-Magdalena Kangro, anna@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Lahedat
õpetajate päeva
kõigile koolmeisteritele!

Luuletus õpetajast

Õpetaja käib meil koolis ka.
Talle meeldib moosi keeta.
Ta maja juures on väike jõeke
ja ma arvan, et talle meeldib lööke

See õpetaja oskab kududa
ja läheb vara tuduma.
Kes oleks parem kui tema?
Ma tean, et tal on ka ema.

Tal on ka koer ja poeg –
nii sõbralikud,
ja mõned pered mesilasi,
kes üldiselt on vaenulikud.

Ta ise on nii rahulik
ning mina olen õnnelik.
Ta nimi on Külli Suvi.
Ma lendu lasen rahutuvi!

Kristo Huum
Laeva Põhikoolist

Meie klass

Meie klass on teine A
koos õpetaja Siljaga.
Klassis on meil lauad, toolid –
nii vist on ju igas koolis.

Meie klassis 12 plikat,
mõnel juuksed hästi pikad.
Meie klassis 7 poissi,
mõni seisab tihti püsti.

Steven Randmaa
Väike-Maarja Gümnaasiumist

Minu parim õpetaja

Loona on mulle parim õpetaja,
tahan olla ka tema moodi lõpetaja.
Tema õpetab meid kirjutama, lugema,
mitte keegi meie klassist ei saa sugeda.

Tänu õpetaja Loonale me oleme julged,
tänu talle me teekond ka edasi kulgeb.
Me naerame, nutame, lõbutseme koos,
me ühised rõõmud on täies hoos.

Minu arust Loona on täiega lahe,
tal on väga elujõuline tahe.
Ta lemmikhobi – nagu minulgi – on sport
ja talle meeldib võileivatort.

Talle meeldib ka uusaastaõõ,
sest siis ei pea tegema ta koolitööd.
Ta on ikka üle kõige,
ta on õpetaja õige!

Jaune Kimmel
Türi Majandusgümnaasiumist

Minu lemmikõpetaja

Minu õpsid kõik on targad –
mõni karmim, mõni leebem.
Kõik nad siiski väga virgad,
selgeks saab ka raskeim reegel.

Hommikul, kui kooli tulen,
on ta vapralt juba ees.
Õpsil julgelt vastu lähen –
näen: ta oma säiduvees.

Ta vahel nalja heidab veidi,
kuid mitte iial ülearu.
Ta pidupäeval selga paneb kleidi
ning patsib juuksed, tumedad kui karul.

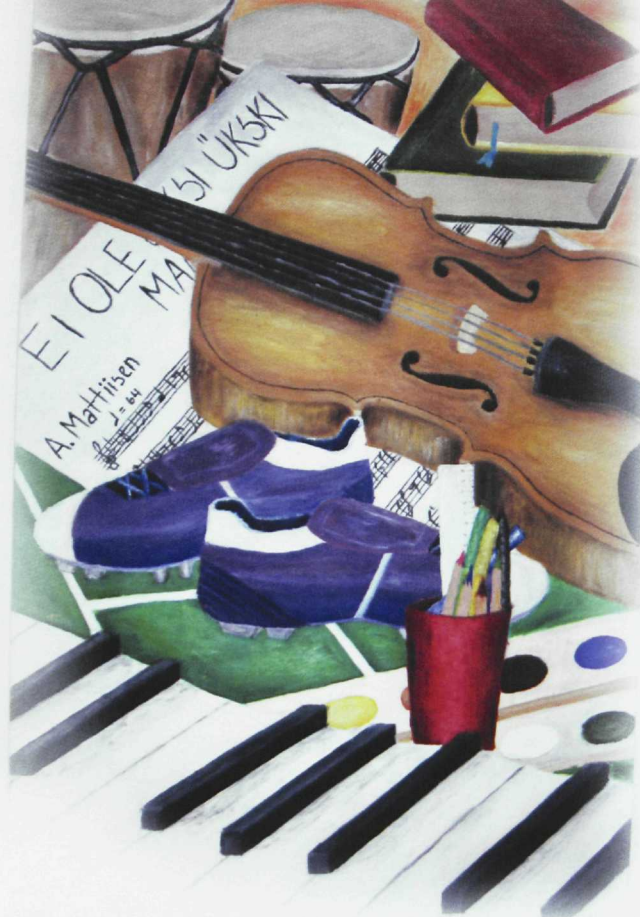
Ta minu lemmikõpetajaks jääb
ka siis, kui päev tal nurja läeb.

Sander Kruus
Kasari Põhikoolist

Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja
Hasartmängumaksufondi

Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!

Nooremas vanusegrupis äramärgitud töö Eestimaa kümne aasta pärast

Kümne aasta pärast võiks elu Eestis olla palju parem. Kõigil inimestel peaksid olema tööd ja korralik kodu. Ka palgad peaksid olema palju kõrgemad, et inimesed ei peaks kogu aeg mõtlema, kas saab kõike vajalikku osta või mitte. Siis ei oleks ka enam inimesi, kes prügikastidest endale süüa ja eluks vajalikke esemeid otsivad.

Autod võiksid olla kiired, aga väga turvalised. Nad võiksid olla tehtud väga tugevast materjalist. Kui tõesti peaks juhtuma avarii, siis auto võiks olla purunematu. Bensiini asemel peaks neil olema kütuseks midagi väga loodusesõbralikku ja see võiks olla palju odavam. Võiks isegi kasutada päikese energiat. Kõik maanteed peaksid olema korda tehtud, et ei oleks vaja sõita mööda auklikke ja vahel isegi täiesti läbimatuid teid pidi. Maanteed võiksid enamuses olla mitmerealised ja kohati isegi erinevatel tasapindadel, et oleks veel väiksem võimalus autodel kokku põrgata. Kindlasti peaksid liikluseeskirjad olema palju rangemad, eriti neile, kes korduvalt ja meelega liikluseeskirjadest kinni ei pea. Karistused võiksid olla sellistele nii karmid, et neil ei olekski enam kunagi võimalust autorooli istuda.

Siis ei peaks inimesed enam kartma õhtuti ringi liikuda, koolides ei oleks enam vägivalda ja vargused oleksid kadunud. Siis oleks kümne aasta pärast Eestimaal palju turvalisem elada. Loodust peaksime hakkama rohkem hoidma, siis oleks ka tulevikus inimestel võimalik metsa ja mere äärde puhkama minna. Prügi ei tohiks enam kusagile maha visata ega salaja metsadesse vedada, sest muidu on varsti kogu Eestimaa üks suur prügimägi. Inimesed peaksid kõik oma prügi viima sinna, kus on prügi koht ja seal peaks kogu prügi ümber töötlemata.

Siis oleks Eesti ilus ja puhas ja kõik tahaksid siin elada!

Nooremas rühmas äramärgitud töö

Eesti kümne aasta pärast

Kümne aasta pärast Eesti muutunud on paljus veelgi. Koolid palju moodsamad, lapsed rohkem õpivad.

Igal lapsel arvuti, tunnis on kõik kõrvuti. Koolitööd ja kodutööd arvutisse sisse lööd!

Et Eestis säiliks ilus loodus, leiutatud parim moodus. Elektrit autod vajavad, bensiinita nad sõidavad.

Uhked kodud kõigil on, igas peres väike põnn. Inimesed reisil käivad, sportlikud kõik välja näevad.

Nooremas vanuserühmas äramärgitud töö

Eestimaa 100

Eestimaa on kaunis väike riik, siin jaanipäeval liigub kiik. Siin vaata mõnd kaunist aeda, võid ka mõnd ilusat hoovi kaeda.

Kuid kui see väike riik saab sada aastat täis, siis vaikelt lainetab tiik ning palju suuri mehi sin käib. Siis valitseb rahu – Eestisse kaklejad ei mahu! Siis kõik on sõbralikud, vaprad ja rahulikud. Siis puhtad on kõik metsad ja laaned, ei vedele maas naelad ega purgikaaned.

3. preemia nooremas vanusegrupis

Eesti 100

Eestis kümne aasta pärast muutunud on väga palju. Minust näiteks selleks ajaks kasvanud on mees.

Jalutan siis tänavatel, vaatan moodsaid maju, uhkeid poode, kohvikuid ja mine tea mis veel!

Liivakastis mängivad juba uued poisid-tüdrukud, sest et mina selleks ajaks pole enam laps.

Töötan laevakaptenina, mul on kena naine ning me rõõmsalt kasvatame kohe mitut last.

Igal pühapäeval käiks me jalutamas pargis – millises – ma seda praegu täpselt veel ei tea.

Ilmselt kuskil Mustamäel või Kadrioru kandis, sest et seal on juba praegu jalutada hea!

Aga praegu tuleb käia mul veel hoolsalt koolis, et siis kümne aasta pärast saaksid täituda mu soovid.

Keskises vanusegrupis äramärgitud töö

Muutunud asjaolud *Teile, kes te olete minevikust*

Just nüüd, kui Eesti on saanud 100 aastaseks ja on lõppenud tülid saluudi eest maksmise pärast, tõsteti piimaliitri hind seitsmekümne viielt kroonilt seitsmekümne viiele kroonile ja kuuekümnenele sendile. See pidavat rohkem tulu tooma.

Mina olen nüüd ka maavärina vastu vaktsineeritud. Vaktsiin on meie riigis kohustuslik aastast 2012, sest maavärinaoht Jaapanis on suurenenud. Mõjud võivad levida Eestini. Samuti on kohustuslik ja ka väga loomulik vaktsineerida end puukentsefaliidi vastu. Puugid on Eestis levinud igal pool.

Eesti pealinnaks kuulutati Tartu, sest see olevat kõige rahvarohkem linn. Üheks põhjuseks oli ka see, et Tartus asub Tallinna mälestuseks püstitatud mälestusmärk. Tallinn, Pärnu ja teised kunagi mere äärde rajatud linnad uppusid muidugi meretaseme tõusu pärast, mis toimus tänu kliima soojenemisele. Tartu kaubamaja kuulutati aastal 2010 uueks Viru keskuseks, aga see hävis terrorirünnaku tõttu (vt järgmine lõik). Eesti saartest on järel vaid väike osa Saaremaast.

Viru keskuse kohal (Tartus) kõrgub nüüd suur tehas, mis toodab ökopaberit. Iga päev paiskab see atmosfääri täpselt 6 584 321 753 kuupmeetrit heitgaase. Ostukeskus hävis, sest noorte hängijate ja tsillijate vastased panid sinna kaks väga võimsat pommi nimega „Pannkook moosiga“ ja „Hea saagiga kalur“. Toimunud plahvatuses hukkus õnnetult 58 inimest.

Lund pole Eestis kohatud aastast 2008. Ka siis oli seda väga vähe ja väga üürikeks ajaks. Kõige levinumad sademed on happevihm ja vihm.

Viimaseks tippmoeks on kaaluda vähemalt üle saja kilo. Piitspeenikesi vaadatakse imelikult ja enam-vähem sobivaid riideid leiavad nad ainult nõ. „kaltsukatest“. Linnaväljakutel tantsitakse hea meelega valssi, tangot, rumbat jms.

Eesti elanikkonnast kaheksakümnel protsendil on suguvõsas üle kolme venelase. Sellega seoses on Eestis kaks riigikeelt: eesti keel ja vene keel ja rahvuskonflikte ei esine.

Väga levinud on ökokaubad ja ökondus. Inimesed mõtlevad looduslähedaselt. Ökotooteid müüvad kaubamajad ehk ökokaubamajad on tihti ligi hektari suurused. Teisi ostupoode on väga vähe ja võib öelda, et neid peaaegu et polegi. Paljudel inimestel on toodete vastu, mis ei ole ökod, allergia.

Laialdaselt on kasutusel ka igasugused tehnikaimed, mida saab paberi moodi rulli keerata. Nii võtavad nad oluliselt vähem ruumi. Tehnoloogia kannab ingliskeelset nime „paper machines“ ehk eesti keelde tõlgituna „paberimasinad“. Autod on enamasti üheksasaja kuuekümnene hobujõulised ja nende tippkiiruseks on üle neljasaja km/h. Seda kiirust saab rakendada massiivsetel kiirteedel, mis täidavad Eestit.

Eestis ei leidu enam ühtegi katkist teed, mida parandada. Suurt lärmi tehakse iga väiksemagi augu pärast.

See kõik on küll tore, aga õnneks saan mina rääkida oma lastele ka sellest ajast, millal kõik oli veel vanaviisi nagu aastal 2008.

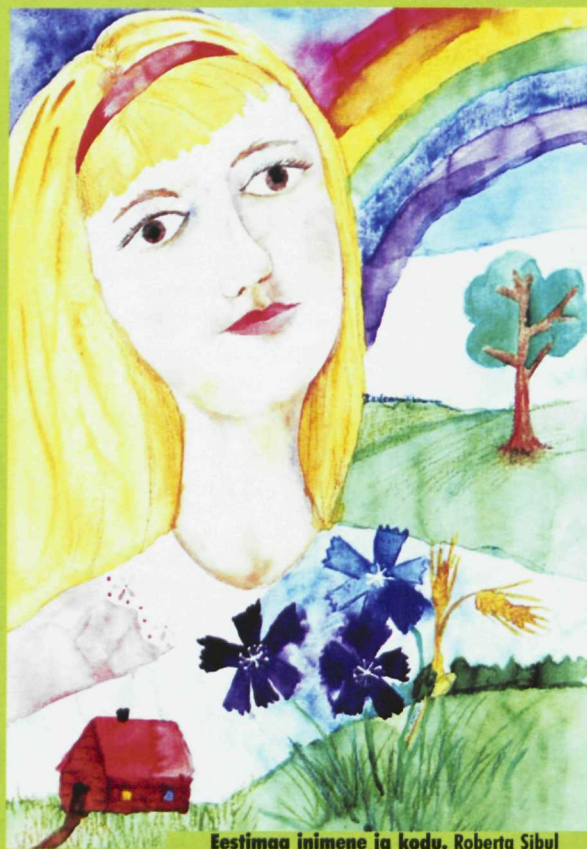
Kalevipoeg laudu toomas. Kristel Torop

Suveõhtu Eestimaal. Liisa Roll

Ilus oled Eestimaa. Sigrid Suits

Eestimaa inimene ja kodu. Roberta Sibul

Laulupidu. Elina Kaldarova

Noorte kunstnike sünnipäevakingitus Eesti riigile

Siin näete väikest valikut Eesti Vabariigi 90. juubeliaastale pühendatud üleriigilise laste joonistusvõistluse „Armastan Eestimaad!“ võidutöödest. Konkursitöödest tehakse näitus, mis jääb Tartus Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas vaatajatele avatuks 1. - 15. oktoobrini ning Tallinnas Kullo Lastegaleriis 1. - 31. oktoobrini. Võitjate nimed leiate meie uudistest lehekülj 18.

Iga koolilapse hirm

Oli kord üks riik, see asus kaugemal kui seitsme maa ja mere taga. Sinna minemiseks kulus rohkem kui üks päev autoga sõitmist (kaasaarvatud liikluseummikutes seismist). Võis ka jala minna, siis sai kohale vaid poole päevaga. Muidugi eeldas see head sportlikku vormi. Ühesõnaga, see riik, millest juttu tuleb, oli nagu iga teinegi riik. Seal ei juhtunud, et mõni poliitik jäi purjus peaga sõites vahele või et mingid koolipoisid tabati koolimaja nurga taga suitsu tegemas.

Meie jutt aga ei tule mitte nendest, vaid hoopis kolmest kangest mehest. Esimene neist oli pikk punase peaga mees, kelle nimi oli Jaanus. Talle meeldisid väga lapsed ja tema unistus oli saada nende õpetajaks. Teine mees nimega Priit oli parajalt paks ja kiilakas. Oma kaalule vaatamata oli ta kiire jooksja ja tema unistus oli saada kehalise kasvatuse õpetajaks. Tema ainus miinus oli see, et ta magas kogu aeg sisse, kuna ta uneisu ei saanud kunagi täis. Kolmas mees oli Ants – vot oli see alles mees! Ta pakkus bussis vanainimestele alati istet, maksis kõik oma maksud ja arved õigeaegselt ära ja peale selle sõi ainult tervislikke toite. Ta oli väga häbelik ja rahulik ega karjunud peaaegu mitte kunagi. Talle meeldis kala püüda. Ta lausa nautis kalapüüki.

Küsite, miks ma neid kolme meest teile kirjeldan? Ma ei oleks sellest midugi kirjutanudki, kui lehte poleks ilmunud kuulutus: “Otsime ulakate laste kooli õpetajaid! Eeldame head närvikava, pakume ulmepalka ja suvevaheajaks kohta närvitaastuskliinikus. Töökoha pakume sellele, kes peab kolm päeva koolis vastu.”

Tuli siis esimene mees Jaanus. Ta läks julgelt klassi ega osanud midagi karta, aga ta ei teadnud, et tegu on eriliste vigurväntadega. Jaanus astus klassi ja kukkus plärsti maha – nimelt olid õpilased öli põrandale kallanud. Terve klass naeris. Jaanus ei pidanud pingele vastu ja astus klassist välja. Ta, vaesekene, ei pidanud koolis vastu ühte päevagi.

Järgmisel päeval tuli kooli Priit. Temalegi oli kallatud öli maha, aga kuna ta oli parajalt paks, ei saanud ta kukkudes viga ega teinud sellest väljagi. Nõnda sai ta esimese päeva lastega läbi. Teisel päeval tahtis Priit lapsed jooksma panna, kuid need liikusid nagu teod ja õpetajal tuli neid oodates uni peale. Sellega lõppes tema õpetajakarjäär.

Nüüd oli võimalus Antsu käes. Ta läks klassi ja libastus ölile nagu teisedki libastusid. Ta vaatas öli ja imestas omaette, et miks head kraami oli maha kallatud. Seda saaks ju hoopis salatite peale panna. Selle asemel, et laste peale vihastuda, hakkas ta nendele hoopis rääkima, kui maitsvaid roogasid saaks öli abil valmistada. Ta läks tunniga edasi ja nii sai esimene päev edukalt lõpule.

Teisel päeval, kui Ants kooli tuli, olid kõik õpilased kokku leppinud, et hakkavad tegema kõike hästi aeglaselt, et õpetaja närvid proovile panna. Ants tuli klassi. Ta istus oma laua taha ja kutsus ühe õpilase vastama. See ajas ennast üliaeglaselt püsti ja hakkas veel aeglasemalt ning veel vaevalisemalt tahvli poole sammuma, et tunni aega võimalikult venitada. Mõni teine õpetaja oleks selle peale hullupööra vihastanud, kuid Ants oli rahulik mees, ja kuna ta pidas väga lugu vanainimestest, siis hakkas ta lastele pidama loengut vanadest inimestest, kes aeglaselt liiguvad ja kõiki asju hästi pikkamööda teevad. Niimoodi sai Ants ka selle päeva mööda.

Viimasel katsepäeval, kui Ants kooli jõudis, olid õpilased talle jälle vembu valmis teinud. Ants ei teadnud, et tema sahtlisse olid pandud vihmaussid, mis tema õpilased terve kambaga kokku kogunud. Ta istus jälle oma toolile ning hakkas sahtlist õpikut välja võtma. Lapsed ootasid, et nüüd järgneb sellele hirmukarjatus, kuid nad kuulsid hoopis rõõmukarjet. Lapsed imestasid, miks nende õpetaja närvi ei läinud. Asi oli aga selles, et Ants oli kange kalamees, ja milline kalamees ei rõõmustaks nii suure hulga kalasööda üle! Ants tänas seepeale õpilasi ning hakkas neile rääkima kalapüügist ja kaladest. Lapsed said aru, et Antsule ei ole mõtet kähki keerata, sest Ants ei vihastaks niikuinii nende peale, vaid hakkaks hoopis neile surmigavatest asjadest huvitavat loengut pidama.

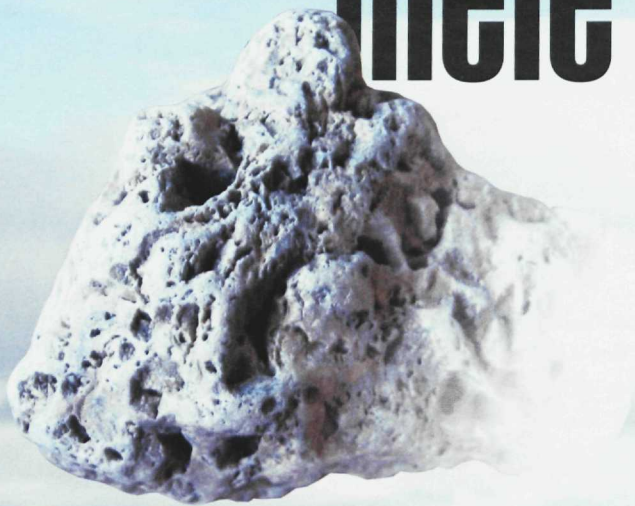
Nii sai Ants katsetest läbi ja võis hakata tööle õpetajana.

Kui teised õpetajad saadeti suvevaheaja saabudes närve ravima, siis Ants saadeti Hispaaniasse härjavõitlust vaatama, et tal kas või vähegi veri vemmeldama hakkaks ja et ta mõne lapse peale natukenegi karjuks.

Kui Ants pole veel õpetaja-ametist pensionile läinud, õpetab ta ikka veel selles koolis edasi.

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Salapärane maa meie jalge all

Kooli alguseks naasevad mõned lapsed maalt linna. Nemad, tähendab, tulevad maalt.

Kuid kuhu nad siis jõuavad, kui nad maalt tulevad?

Kas kuu peale või? Elame ju kõik planeedil nimega Maa, ja seda isegi pärast 1. septembrit.

Siin on tegu keelenaljaga – eesti keeles kannavad paigad, mis ei ole linnad või alevid, sama nime, mis meie planeetki. Maa.

Praegune ja veel järgminegi aasta on kuulutatud rahvusvaheliseks planeet Maa aastaks. See tähendab, et teadlased loodavad nüüd veelgi sügavamalt uurida, kuidas käib meie koduplaneedi käsi. Kui olla aus, siis ega me ikkagi liiga täpselt ei tea, mis asi see Maa on. Me näeme küll maad oma jalge all, kuid inimene on puurinud Maa sisse kõige sügavama puuraugu, mis ulatub vaid umbes sama kaugemale maa sisse, kui on Paide Türist. 12 kilomeetrit jala käia võtab paar tunnikest ja tundub pikk maa. Kuid maa keskpunkti jääb sealt veel 500 korda pikem maa minna.

Kui maa oleks meetrisuurune sibul, siis oleme selle sisse puurinud vaid poole millimeetri suuruse augukese. Ehk siis ei ole läbinud selle hiidsibula pealmist koorkestki.

Maa on suur sibul

Ja mingis mõttes ongi Maa nagu hiiglaslik sibul. Sest selle maakoore all on sisemuses vahevöö ja seejärel välisuum ja siis tuleb tuum. Kuidas me seda teada oleme saanud? Siin on teadlasi aidanud muidu kardetavad maavärinad. Kui maa väriseb, siis tekivad sellest omamoodi lained, lööklained, mis maa sisse tormavad.

Kuid selgub, et need lööklained liiguvad kiiremini maa keskpäiga läheduses kui maakoores. Mis tähendab, et maa sees on tihedamad ja raskemad kihid. Need aga ei ole tahked, vaid vedelad, sulanud, sest seal all on ikka väga kuum.

Võib ju mõelda, et mis meil sellest, mis seal maa sisemuses toimub. Kuid nii võib küll arvata Eestis, mitte aga näiteks Jaapanis või Havail. Sest nii maavärinad kui tulemäed on saanud oma alguse ikka sellest, mis maasügavuses toimub. Meile küll tundub, et maa on kindel meie Eesti all. Kuid kus sa sellega! Meie põhjarrannik näiteks kerkib merest igal aastal kaks millimeetrit. Sest kümne tuhande aasta eest sulas siin paari kilomeetri paksune jääkate, ja maapind mäletab seda siamaani ning kerkib kergendatult. Vähe sellest. Iga aastaga kaugeneb USA pealinn Washington Tallinnast viis meetrit. Kuidas siis nõnda? Aga sellepärast, et maajaod ehk kontinendid ei seisa üksteise suhtes teips mitte paigal, vaid liiguvad pidevalt. Meie jaoks küll aeglaselt, ent aega neil on.

Vaid 250 miljoni aasta eest olid kõik kontinendid – nii Euroopa kui Aasia, Aafrika kui Ameerikad, Austraalia kui Antarktis omavahel ninapidi koos. Selle ülimandri, Kõikide Ema Maa peal õitses ja arenes juba ammuilma elu ning suurendas oma mitmekesisust. Ning kui mandrid hakkasid lahku minema, siis haaras igaüks neist kaasa portsukese elust. Ja nii ongi elu igal praegusel mandril suuresti samalaadne.

Kuid mandrite liikumine pole ainult lõbus asi, mille üle mõelda. Mandrid liiguvad nii, et osa eemalduvad teineteisest nagu Euroopa ja Ameerika. Kuid osa pusklevad üksteisega nagu turris sõnnid, pead vastamisi. Üks manner teisele teed anda ei saa, ja nii ei jää teisel üle muud, kui kergitada end esimese kohale. Nii tekivad võimsad mäeahelikud, suurim neist Himaalaja. Mäeahelikke on isegi ookeanide põhjades. Ja aeg-ajalt tuleb pinge kuidagi maha laadida. Nii tekivadki maavärinad, mis pole midagi muud kui mandrite liikumise kaja.

Eesti oli lõunamaa

Kunagi olid praegused Eesti aladki esimandri küljes. Siis eraldus sellest Eesti, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Soome ühes tükis. Tol ajal oldi lõunas, umbes seal, kus praegu asub Lõuna-Aafrika Vabariik. Oleks asi siis sinna pidama jäänud! Kuid ei, tuli hakata hoopis põhja poole triivima. Sellest, et maa meie jalge all on olnud kunagi kaugel lõunas, tunnistavad loomade kivistised, mida meie kivimitest leida. Need on loomad, kes elavad vaid lõunas. Nagu näiteks Vilsandi saarest veidi läänes merest paistvad korallrifid. Korallid muidugi pole enam ammu elus, kuid nende kivistunud kehades moodustunud lainemurdjad küll.

Tõde maa kohta on selgunud üsna hiljuti. Seda, et mandrid triivivad, hakati tõeks pidama alles 50 aastat tagasi. Ja Maa vanusega võrreldes vaid hetk tagasi uskusid inimesed, et Maa on lame. Kui aga Maa on lame, siis peab sellel olema serv. “Kuidas siis nii, et keegi pole veel sealt alla kukkunud?” küsisid kahtlejad. “Keegi pole nii loll, et sinna läheb, sest seal elavad draakonid,” kõlas lapiku maa pooldajate vastus. Kui aga sai selgeks, et maa on ikka ümmargune ja ei seisa mitte vaaladel või elevantidel, vaid hõljub õhus, siis hakati küsima, et miks Maa siis ometi alla ei kuku – kui iga õun ometi kukub. Kreeklased vastasid, et Maa ei kuku alla, kuna see on juba alla kukkunud. Roomlased aga ütlesid, et Maa ei kuku alla, sest sellel pole mingit mõtet.

Meie teeme näo, et küll need kahe tuhande tagused roomlased ja kreeklased ikka olid

napakad, et sihukese asja üle arutlesid. Aga polnud nad napakad midagi. Praegugi küsivad teadlased, et miks Maa ümber Päikese tiirleb ja kusagile mujale plehku ei pista. Hästi, paigal hoiab külgetõmbejõud. Aga mis asi see külgetõmbejõud on, millest ta on tekkinud, seda ei tea veel keegi siin maailmas.

Lihtsatele küsimustele on kõige raskem vastata. Näiteks: miks me maa sisse ei kuku, vaid selle pinnal püsime? Kui ütlete, et läbi lihtsalt ei saa, siis mina kosten vastu, et meie jalge all on küll tahke aine, ent isegi tahkes aines on kohutavalt palju rohkem tühjust kui seda ainet koos hoidvaid algosakesi. Nii et mõtlemist pakub meie Maa küllaga.

Tõde maa kohta on selgunud üsna hiljuti. Seda, et mandrid triivivad, hakati tõeks pidama alles 50 aastat tagasi. Ja Maa vanusega võrreldes vaid hetk tagasi uskusid inimesed, et Maa on lame.

Oktoobrilaps Helvi Jürisson

5. oktoobril on kirjanik Helvi Jürissonil tähtis sünnipäev – on, nagu tähistaksid kaheksa kümneaastast tüdrukut oma kümnendat hällipäeva. Helvi Jürissoni lapsepõlvlugusid võid lugeda raamatust “Peegliplika”, ja luuletusi on ta kirjutanud nii täiskasvanutele kui ka lastele. Sinu isa-ema lugesid kindlasti tema raamatuid “Päike võttis kiirtekannu”, “Tedretähestik”, “Ahvi trahvimine”, “Igaühel oma pesa”. Mullu ilmus Helvi Jürissonil lasteluuleraamat “Mägri maja” – sellist pealkirja kannab luuletus, mis oli nõukogude ajal koguni keelatud! Helvi Jürisson on tuntud ka bulgaaria, valgevene, vene ja prantsuse keelest tõlkijana. Elukutselt on ta aga hoopiski arst! Ja kas tead, et ka Helvi Jürissoni lapsed on head kirjutajad: Kerttu Soansi sulest on ilmunud mitu toredate lasteraamatut ja Peeter Volkonski, kes muidu peab näitleja-ametit, on lisaks paljudele vahvatele tõlgetele teinud “Onu Volgi värsiaabitsa”.

Helvi Jürisson

Varred

Mis on harjavarre otsas?
Hari on harjavarre otsas.
Mis on marjavarre otsas?
Mari on marjavarre otsas.
Mis on käsivarre otsas?
Käsi on käsivarre otsas.

Lapse käsi hoiab harjavart,
murrab metsas marjavart.

Kas teate

Kas teate, mis aarded on teis?
Mis jõud on te südameis?
Õnn on te emaks ja rõõm teie isaks,
kõik ajaloo rikkused saate veel lisaks.
Ja uskuge mind, et sedagi nähti,
kui hälli teil pandi terve ookean tähti:
sära vaid siniseid, kiirgavaid kollaseid,
hõbe-heledaid, kahvatu-kollaseid.

Vaadake ringi kord tähesilmaga,
olge kord üheskoos terve maailmaga!

Te pole sipelgad mässava mere ees –
lainete rütm on te enese vere sees.

Olete võlurid nõidusekepita –
tule ja veegi te mõttejõud lepitab.

Julgege ilu ja armastust uskuda –
juhuse iilist ei saa te siis kustuda.

Kas teate, et valguse lõite,
et tule maa peale tõite,
et teie õnnest saab kõikjale sooja –
et teie olete loojad!

Kuidas Kõrvemaa ja Tartu

Ilvese lipkond koos laagrit pidasid

Laagrist jutustas skaudijuht Liina Land Tartu Ilvese lipkonnast, jutu pani kirja Sirje Pool

Eelmisel sügisel tekkis Tartu Ilvese ja Kõrvemaa lipkonna juhtidel idee teha koos ühine suvelaager. Mõeldud, tehtud. Laagri toimumisajaks sai juuli teine pool ning kohaks Kõrgemäe talu Kõrvemaal.

Laagrilisi oli kokku kuuekümne ringis. Kõrvemaal tulijatel ei olnud

laagrisse kohalesaamiseks väga pikk tee, Tartust tulles sõideti aga kõigepealt Kõrvemaale lähemale rongiga ning siis edasi kaksikümned viis kilomeetrit ühiselt jalgratastel. Oligi nagu kaks ühes – laager ja rattamark veel pealekauba. Kui laagrisse minnes tahtsid kiiremad sellid ikka teistel eest ära sõita ja kerge sõnakuulmatuse tõttu endale sellega toimkondade kordi teenisid, siis tagasiteel läks sõit juba ühtlasemalt ja üksmeelsemalt.

Ilmaga vedas, kohe isegi väga. Kui seekordne suvi ei olnud vihuga just väga kitsi, siis selle laagri ajaks otsustas vihm alates esimese päeva õhtust pausi pidada ning päikesekiirtel särada lasta. Päike läks kohe isegi nii hoogu, et nii palju siirupit ei ole vist joogiks veel kunagi üheski laagris kulunud kui nüüd. Jahutamas käidi ennast ka laagripaigast üheksa kilomeetri kaugusel rabajärves. Kui hüüti: „Apelsinid!“, said vette pooled laagrilised, kes endid selle nimetuse järgi ära tundsid, ning kui kõlas hüüd: „Õunad!“, siis hüppas vette teine pool laagrilistest. Kuna rattad olid omast käest võtta, siis ei olnud probleemi ka järve äärde kohale saamisega – kilomeetrid lendasid rataste all väga kiiresti eesmärgiga kuuma päikese käest jahutavasse vette saada. Rabajärves ujumise kogemus oli paljudele uudne – vesi olla hoopis teistsugune kui tavalises järves, jões või meres.

Laagri pealkirjaks sai „Mets kui eluallikas“.

Samuti ei puudunud traditsioonilised lõkkeõhtud ning tokisaia küpsetamine – kellele rosinatega, kellele ilma.

Seda ühest küljest nii keskkonnateemast lähtuvalt, kuid teisest küljest ka sellest, et Kautla metsades on elanud metsavennad, kelle punkrid olid laagripaiga lähistel isegi säilinud. Kõrgemäe talu omanik näitas neid laagrilistele ning rääkis juurde ka metsavendluse ajaloo.

Laagri programmis oli igal päeval oma nimi, näiteks „Sõpruse päev“, „Keskkonnapäev“ jne. Kogu tegevus toimus väljas, välja arvatud esimese päeva toitlustus, kui väikese ja laagri ainsa vihmahmaka eest korraks räästa alla peitu poeti. Samuti magati värskes õhus – telkides, nagu ühes suvises skaudilaagris ikka kombeks. Kui metsavennad pidid hakkama saama, saame ka meie, arvasid laagrilised. Skaudilaagritele kohaselt sai laagriala ka oma värava, lipumasti ja muid väiksemaid ehitisi, kusjuures puitmaterjali otsinguil puhastati ühtlasi ka metsaalune võsast. Samuti ei puudunud traditsioonilised lõkkeõhtud ning tokisaia küpsetamine – kellele rosinatega, kellele ilma. Laagri temaatikaga sobis hästi kokku ka maasikatest punetav metsaalune – lapsed käisid ise marjul ja korjasid kisselli valmistamiseks „toorainet“. Oma korjatud ja ise tehtud toit maitseb ju ikka paremini.

Igal hommikul toimus ka lipuheiskamine ning rivistus. Kui esimesel hommikul oli neid, kes end selleks ajaks veel jalule ei saanud ning sellega päevases kõõgitoimkonnas olemise ära teenisid, siis järgmistel hommikutel oldi rivis kui üks mees. Positiivne üllatus oli ka see, et kui toimkonnas olemist kasutati muidu ikka vahendina, kui kellelegi oli vaja mõnd õppetundi anda, siis Tartu hundud-skauudid tahtsid ise olla kõõgis – üks sünnipäevalaps oli isegi oma sünnipäevahommikul krapsti üleval ning kõõgis abiks valmis. Nagu skaudile kohane – alati valmis!

Selleks korraks on imetoredast laagriajast saanud armas mälestus, kuid sõprade ring on nüüd palju suurem ja kindlasti kohtutakse juba peagi mõnel üle-eestilisel üritusel ning juba on Ilveste mõte liikunud ka tulevikuradadel – kavas on ühislaagri traditsiooni jätkata, kutsudes järgmisel korral Kõrvemaa külla Tartumaale, Pangodi äärde, sest sõbrad ja seiklus ongi ju skautlus!

Skautide seiklustest ja muust leiad täiendavat infot www.skaut.ee

Oktoobriin

VAIGE
KOHVI
OR DU

MÕISTATUS

Ande 07.2008.

Auto ja jalgratas hakkavad teineteisele vastu sõitma. Auto lahkub punktist A samal ajal, kui jalgratas punktist B. Kui auto keskmine sõidukiirus on 110 km/h ning jalgrattal 30 km/h, siis kumb on nende kohtudes punktist A kaugemal?

Eelmise mõistatuse lahendus on, et Eestis on kindlasti mitmeid inimesi, kel on peas võrdne arv juuksekarvu. Nimelt on Eestis inimesi rohkem, kui suurim võimalik juuksekarvade arv. Seetõttu peab olema ka inimesi, kellel on võrdset juukseid. Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - nimelt ilmub lahendus koos uue mõistatusega järgmises ajakirjanumbris.

Valge Kahvi: Ordu mõistatuse tegij Ande

Haridus- ja teadusministeerium korraldab kooliõpilastele

visioonikonkursi

- a) Euroopa – 1000
- b) Euraasia – 500
- c) Eesti – 100

Tartu Mänguasjamuseumi uudiseid näidatakse telesaates

- a) Parem kui Vb
- b) Saame kokku Tomi juures

c) Pailapsiin

Hakid lendavad kodust kaugemale

- a) Esimesel eluaastal
- b) Igal sügisel
- c) Keset talve

Taani Legoland asub

- a) Kopenhagenis

- b) Billundis
- c) Fääri saartel

Barbie on praegu

- a) 9aastane
- b) 94aastane
- c) 49aastane

Chuck Berry lavaliikumise "firmamärgiks" peeti

- a) pardi kombel paterdamist
- b) kassi kõnnakul hiilimist
- c) kanguru moodi kargamist

Viie noore mustkunstniku etenduse pealkiri on

- a) Tõmblukk
- b) Maolukk
- c) Tabalukk

Juuli-augustinumbri viktoriini õigete vastuste numbrid olid
1 – c, 2. – a, 3. – b, 4. – b, 5. – 1, 6. – c, 7. – b.
Võitjate nimed leiad – nagu ikka – kirjanurgast.

Õiged vastused leiad sedasama ajakirjanumbrit lugedes!
Vastused saada toimetusse enne 5. novembrit! Vastajate vahel loosime välja auhinnaraamatuid!

Kuidas kutsutakse inimest, kes muudkui räägib ja räägib, kuigi teab, et teda keegi ei kuula?

Õpetajaks.

"Kuidas su uus klassijuhataja ka on?" küsib sõber Jukult.

"Mis seal öelda – kuri, aga õiglane!"

"Mismoodi?"

"Noh – ta on ühtviisi kuri kõigi vastu!"

Koolikogunemisel müksab Juku oma kõrval istuvat poissi: "Eks ole, meie õppeala juhataja ajab ju täitsa tobedat juttu!"

"Kas sa ka tead, kes ma olen?" küsib poiss. "Ma olen õppeala juhataja poeg!"

"Aga kas sina tead, kes mina olen?" küsib Juku vastu.

"Pole aimugi!"

"Siis on hästi!" lausub Juku.

Matemaatika õpetaja pahandab: "Juku, teises klassis ei sobi enam sõrmede peal arvutada, nüüd tuleb sul juba pead kasutada!"

"Kuidas see võimalik on?" imestab Juku.

"Mul on ju üksainus pea..."

Juku istub tunnis, suusamüts peas.

"Juku, miks sa klassis mütsi kannad?"

küsib õpetaja. "Kas su pea külmetab?"

"Ei külmeta!" kiidab Juku. "Kus ta siis külmetada saab, kui mul on ju müts peas!"

"Kuidas on mitmus sõnast "raag"?"

küsib emakeele õpetaja.

Juku tõstab käe: "Vitsakimp!"

"Kuidas on mitmus sõnast "laps"?" "Lapselaps!" hüüab Juku.

Mis on maailma kõige levinum piinamisvahend? Äratuskell.

Mille poolest kool erineb Stockmanni kaubamajast?

Stockmannis kestavad hullud päevad tavaliselt ainult nädal aega.

Miks merevesi on soolane? Sellepärast, et kalad suhkrut ei armasta.

Miks kaamelil on kaks küüru? Sellepärast, et kolmas ei mahu selga.

Mis on ühist

ninasarvikul ja hernel?

Mõlemat on raske kahvli otsa saada.

Miks ninasarvikul on sarv? Sellepärast, et oleks veider, kui seda suurt looma lihtsalt ninaks kutsutaks.

Miks gorilladel on nii suured ninasõrmed? Eks neil ole ju suured sõrmedki...

● Sinine lehm

● Triobet

13. septembril, tuulisel ja sombusel laupäeval, kuuldus Tallinna sadama Admiraliteedi basseinist muusika tümpsumist ja kõlavaid hääli. Kai äärde oli kogunenud suur hulk inimesi 1. Red Bulli Lennupäeva uudistama.

Mie mail esimest korda aset leidnud "punase pulli" võistlus pidi algama belgia päritolu langevarjuri hüppega 1 km kõrguselt lennukist. Kuid pealtvaatajate suureks pettumuseks piirduti tihedate pilvede ja tuule tõttu belglase lavale jooksmisega.

Seejärel tutvustasid õhtujuhud Hannes Võrno ja Peeter Oja ürituse ideed: Red Bulli Lennupäeval peavad võistlejad oma pööraste lennuparaatidega 6 meetri kõrguse stardirajalt ainult inimjõul lendu tõusma ning võimalikult kaugele lendama. Masinate ehitamisel ei tohtinud kasutada patareisid, akusid või kütust. Turvalisuse huvides olid kõik lendurid varustatud kiivrite ja päästevestidega.

Žürii hindas lennu pikkust (iga meeter andis ühe punkti), lennumasina originaalsust ja disaini (andis kokku kuni 25 punkti) ning esitlust – igal meeskonnal oli enne starti 30 sekundit, et oma masinat kas tantsu, muusika, hüppamise-kargamise või lihtsalt sõnade abil tutvustada (andis kokku kuni 25 punkti).

Järgmisena astusid stardirajale kõikide tiimide kaptenid. Võistkondade nimed olid nii- ja naasugused: A-Team, Jüri Popins, Lendavad Geograafid, Sinine Lehm, Super Karu... Ning nende

masinad olid täpselt sama originaalsed. Stardivalmis seisid susliku või karu peaga laev nimega Lennuk, lendorav, sinine lehm, tank ja paljud teised.

Võistlust alustas niinimetatud 0-võistkond ehk siis kanal kuue esindaja – robot. Kahjuks jäi tema lend vägagi lühike-seks, meenutades pigem vettehüpet.

Päevajuhid püüdsid publikut julgustada oma emotsioone väljendama, plaksutama, aktiivselt kaasa elama. Kuid nagu põhjamaa rahvale kohane, olid kõik alguses tagasihoidlikud. Mida aeg edasi, seda lõbusamaks publik muutus. Rahvast oli palju – kõige nutikamad olid varem kohale tulnud ning parimad kohad leidnud, teised ronisid pinkide ja isegi prügi-konteinerite otsa.

Kui meeskonnad heitlust alustasid ning esimene, teine, kolmas pikema lennuta vette langes, tekkis küsimus, mis jõud paneb inimesed jahedal sügiskool suure rõõmu ja lustiga vette kukkuma. Selgus, et sarnane mõte tekkis ka päevajuhil, kes küsis meeskonna Anna Minna esindajalt mitu päeva nad külmas vannis end karastasid. Vastus oli lühike ja selge: „Kolm.“ Saladuseks jäi vaid, kas see harjutamine ka tõsi oli.

Tuul puhus võistlejate selja tagant ning oleks pidanud masinaid edasi kandma, kuid siiski polnud looduse jõust mingit abi. Esimesed julged läbisid vaid umbes kümme meetrit, edaspidi leidis ka osavamaid lendureid. Peale iga hüpet sõitis kohale päästjate rühm ja korjas üles purunenud lennumasinad ning võttis pardale ka võistlejad.

Maksimumpunktidega saavutas esikoha „Laev nimega Lennuk“, kelle lennu pikkus oli 23 meetrit. Teise koha sai võistkond „Sigaheeringas“ ja kolmanda „Ruhnu karu“.

Sabina Zinovjeva

Lendavad lehmad ja karud

● Laev nimega lennuk

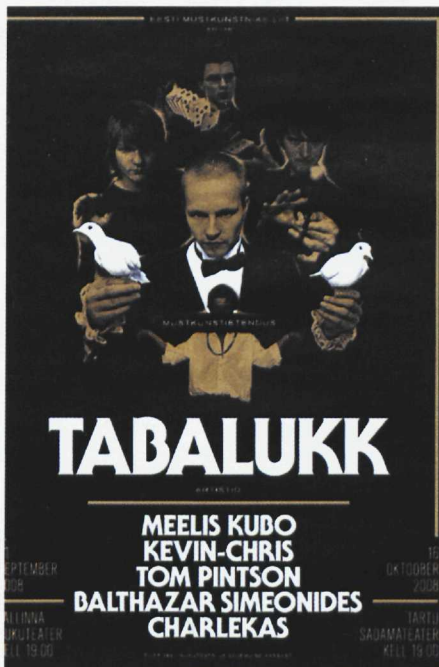

Foto: Anna-Liisa Prangli

Mustkunstietendus „Tabalukk“

Eesti Mustkunstnike Liit, Muusikamaailm ja viis noort mustkunstnikku toovad sel sügisel kahel korral lavale Eestis ainulaadse ühisshow nimega „Tabalukk“, mille raames tutvustatakse mustkunsti erinevaid liike. Etenduse üks korraldajatest on noor andekas mustkunstnik Meelis Kubo, kellelt etenduse kohta ka paar küsimust küsisin.

■ Kuidas üldse sündis mustkunstietendus „Tabalukk“?

Pärast eelmise aasta mustkunstietenduste sarja mõtlesin, et huvitav väljakutse oleks siduda ühes etenduses mitu erinevat stiili ja artisti. Sobivaid mustkunstnikke polnud raske leida. Meeskond koosneb suures osas samadest inimestest, kes ka eelmisel aastal kaasa löid – küll mitte esinejatena, vaid muudel positsioonidel. Sedasi hakkasimegi juba aasta tagasi „Tabaluku“ plaane hauduma.

■ Etenduse nimi on juba väga huvitav – mida see tähendab?

Tabalukk sümboliseerib meie jaoks saladuste printsiipi. Mustkunst, nagu sõna ise ütleb, on kunstivorm, mille kõõgi-pool on varjus, luku taga. Etenduses on tabalukk läbiv element ja kannab nii metafoorilist kui praktilist rolli. Tabalukuga on suletud midagi väärtuslikku ja põnevat – mida täpselt, selgub etendusel.

■ Mida kavatsete oma show`l publikule pakkuda?

Esitamisele tulevad soki-, tänava- ja lähivaatemustkunst, mentalism, aga ka klassikalised lavaillusioonid. Täispikk etendus koosneb viie artisti kulgemisest erinevates mustkunstimeeleoludes. Huvilised saavad näha nii ajaloolisi trikke, paroodiat kui ka kurikuulsaid numbreid, mis on aegade jooksul nii mõnelgi korral veriselt lõppenud. Etendus pakub põnevat meelelahutust igale vanusele.

Eelmisel sügisel andsid erinevates Eesti paigus sooloetendusi, seekord olete laval aga viiekesi. Millest on see tingitud? Tahan edasi liikuda ja proovida uusi väljakutseid. Põnev on jälgida, kuidas nii erinevad inimesed ja stiilid kohtuvad ühe katuse all.

■ Kes on ülejäänud neli noort mustkunstnikku, kes etenduses üles astuvad?

Kõik teised on samuti Eesti Mustkunstnike Liidu liikmed. Kõige noorem on 14-aastane Kevin-Chris, kelle etteaste kaldub šokimaagia valdkonda. Tom Pintson esitab manipulatsioonika-va kaartidega. Simeoni Sundja maskeerub Balthazar Simeonidesse rolli ja võtab asja huumoriga. Charlekas näitab oma ilusat lavamustkunsti manipulatsioonikava.

■ Kas teid võib ka pärast „Tabalukku“ kuskil esinemas näha?

Tahame „Tabalukust“ luua produkti, mida saab edaspidi tellimuse peale esitada nii osade kaupa kui tervikuna. Veel ei oska täpseid kuupäevi öelda, aga kui huvi on suur, teeme kordusetendusi. Meid kõiki saab algaval hooajal näha ka erinevatel eraüritustel, avalike esinemiste kohta ei oska praegu kommenteerida.

Kuigi ajakirja trükkimineku ajaks on Tallinna etendus juba selja taga, on võimalik mustkunstnikke veel Tartus näha – nimelt 16. oktoobril Sadamateatris. Etendus algab kell 19, pileti hinnaks on 150 krooni. Mõistlik on pilet Vanemuise teatri kassast ette ära osta, kuna hilisematele soovijatele ei pruugi enam kohti jätkuda.

Täpsemat infot Meelise ja tema tegemiste kohta on võimalik leida koduleheküljelt www.miraakel.com

Meie mõnusa sulega

Asta Kass

Oktoobrikuus oleks lastekirjanik Asta Kass (1938 – 1992) saanud seitsmekümne aastaseks. Oma lühikeseks jäänud elu jooksul jõudis ta kirja panna mitmeid mõnusa huumoriga raamatuid, mida on praegustelgi lastel vahva lugeda: “Pahupidi puhkus”, “Oleks Oleks olemas”, “Kloun Korgitsa kodune elu”... Kuidas need lood sündisid, sellest pajatab Asta Kassi noorem tütar, meie hea sõber kirjanik Kristiina Kass.

■ Asta Kassi juttudes seiklevad tihti väga tegusad lapsed. Kas midagi on tema tegelastes ka tütardest – Sinust ja Irjast?

Kui ma praegu ema jutte loen, siis tunnen ma meid ja meie tegemisi mõnes jutus ära. Näiteks jutt „Aknapesupäev“, kus laps kardab, et ema kukub aknast välja, kuigi nad elavad esimesel korrusel ja suurt ohtu pole. Meie aga elasime kaheksandal ja suured aknad sai ikka pärani lahti

teha. Vaat tollal oli aknapesu ikka tõeliselt hirmus tegevus ja mul lähedad siamaani jüdinad üle selja, kui sellele tagasi mõtlen.

„Maiasmoka“, mis räägib väiksest sussipäkapikust, kes lapse kommid ära sööb, mõtlesime emaga kahekesi välja. Ma palusin, et ta kirjutaks jutu tüdrukust, kes hoiab elusat päkapikku käes, sest see oli tookord mu eluunistus, päris päkapikku näha ja katsuda.

Jutus „Uudishimu pärast“ lõhub laps kaleidoskoobi ära, et näha, mis seal sees on. Ma ei mäletagi, kumb meist sellise jõhkruusega hakkama sai, aga siamaani tunnen ma nende toredate pilditorude vastu austust ja imetlust.

Kolmekesi loomaaias

Ja muidugi „Pahupidi puhkuses“ oleme õega mõlemad sees, Irja oli see ilus pruunide juustega Helen ja mina tema remondihuviline kaksikvend Margus. Me olime siis umbes sama vanad kui raamatutegelased, 13-14.

■ Kas ema luges teile väikesest peast ka ette? Mis-sugused lood talle (ja teile) kõige rohkem meeldisid?

Ikka luges, teiste kirjutatud lasteraamatuid või oma jutte. Neid viimaseid palus ta meil ka kommenteerida. Ja hiljem, kui me juba ise ladusalt lugesime, aga soome keelt veel ei osanud, luges ta meile ette soome ajakirju, näiteks „Valitud palat“, kus oli ilmatu põnevaid tõestisündinud lugusid sellest, kuidas keegi krokodilli hambust pääses või tornkraanasse löksu jäi.

■ Kas Sinu huvi kirjutamise vastu on ka emalt pärit?

Selles pole kahtlustki! Esiteks kasvasin üles teadmisega, et kirjanikutöö on võimalik, et mitte ainult võõrad ja kuulsad kirjanikuhärrad kuskil välismaal ei avalda raamatuid, vaid seda võivad teha ka täiesti tavalised inimesed, antud juhul mu oma vanemad.

Arvatavasti just ema eeskujul kirjutati ma kõige parema meelega lastele, kuigi veidi teises laadis kui tema. Tõsisemalt hakkasin kirjutamisega tegelema samuti siis, kui omad lapsed

väiksed, nagu ema omal ajal. Seda ma kahjuks ei teagi, kas ta ka kooliajal palju kirjutas. Minul oli küll kogu aeg mõni jutt pooleli.

■ Missugune Su ema raamatutest on Su lemmik?

Mulle meeldis lapsena ja meeldib siiaamaani kõige rohkem „Pahupidi puhkus“. See hullu moodi naljakas lugu on kirjutatud mina-vormis, poisi vaatevinklist ja ma juba tookord imestasin, kuidas õnnestus emal nii hästi ühe teismelise poisi hingeelu edasi anda. Meil ju vendi pole, kuigi jah, emal endal oli neid kolm tükki.

■ Kas Asta Kassi ümmarguseks sünniaastapäevaks on ka mõni raamat ilmumas?

Tahtsin väga lasta välja anda kordustrukki „Kloun Korgitsa kodusest elust“ oma piltidega, aga selle aasta sees kahjuks ei jõua. Ma tahtsin seda illustreerida juba lapsena, olin juba siis suur joonistaja, ja ema ütleski, et miks mitte, tee prooviks üks pilt. Tegini, aga see sai ütlemata kole ja leidsin ka ise, et on ehk siiski parem lasta teha päris kunstnikul. Olen siiaamaani emale tänulik, et ta mu lapsemõtet lihtsalt maha ei laimnud, vaid andis võimaluse.

Asta Kass Kärbsse päev

Üks kärbes sibas mööda lage edasi-tagasi, edasi-tagasi, ajas pea kuklasse ja vahtis uudishimulikult üle öla alla. Enda meelest oli ta küll all ja vaatas ülespoole. Ta oli niivõrd noor, see kärbes, alles tupp talnud, aga mitte selles ei olnud asi. Ka täiskasvanud kärbsed ajavad alumise ja ülemise poole alatasa segamini ega tee seepeale teist nägugi. See oli lihtsalt üks iseäralik kärbes, ta kibrutas otsmikku ja juurdles põhjalikult, kuidas asjad laes seisavad, lauad ja toolid ja koguni inimesed. Kuidas nad alla ei kuku, kui neil kõigil on jalad ülespidi?

Ühe päevaga ei olnud kärbes veel kuigi palju jõudnud näha, aga ta ise arvas, et tal on maailmas nähtud juba kõik, mis vähegi nägemist väärt.

Muidugi oli ta üht-teist jõudnud silmitseda. Ta nägi, kuidas

tuul aknakardinaid liigutab. Nägi kahte puud akna taga kasvamas, huvitaval kombel ladvad allapoole. Nägi päikest, mis pani silmi kissitama. Aga päike oli ümmargune ja ta ei osanud arvata, kas see on taevas ikka õigetpidi või on temalgi pea alaspidi. Päikesel ei ole ju pead ega jalgu.

Nii ta siis kõndis mööda lage ja sumises vahetevahel ärritunult. Muidu oleks ta eluga täiesti rahul olnud, aga küsimus, kuidas asjad laest alla ei kuku, tegi ta närviliseks.

„Kui ma selle mõistatuse lahendada suudan, olen oma eluülesande täitnud,“ mõtles ta tähtsalt ja hõõrus jalgu vastamisi. „Ühe kärbsse kohta ei tohiks seda sugugi vähe olla.“

Kärbes oli väga ettevaatlik. Ta ei julgenud lendu tõusta ega ka seina mööda allapoole ronida, või kui kärbsse seisukohalt rääkida, siis muidugi ülespoole. Ta kartis, et tal hakkab suurest kõrgusest pea ringi käima ja ta kukub endal jalaluu katki või juhtub midagi veel hullemat.

Pikapeale kogus ta siiski julgust, ajas tiivad laiadi ja tegi esimese lühikese lennu. See võttis südame alt kõhedaks ja ta maandus kähku kärbselindil, mis laest alla rippus. Kärbes toetas jalad vastu linti ja tundis, et see hoiab teda kindlalt kinni.

„Nüüd ma tean, nüüd ma tean!“ sattus kärbes vaimustusse. Ta oleks heameelest jalgu plaksutanud, kui need lahti oleksid pääsenud. Siis leppis ta tiibade soputamisega. „Ah niisugune see saladus siis ongi!“ Aega viimata hakkas ta oma avastust teistele kärbsele kuulutama:

„Liimiga! Liimiga! Vaat, kuidas inimesed oma asju laes kinni hoiavad! Nüüd teate teie ka.“

Teised kärbsed tema kõrval kuulasid teda imeliku osavõtmatusega.

„Mina ei tea, kuidas teiega on, aga mina olen igatahes uhke, et ma selle mõistatuse lahendasin. Juurdlesin selle üle terve elu. Nüüd pole maailmas midagi, mida ma ei teaks,“ sumises kärbes võidurõõmsalt ja laskis tiivad rippu nagu pärast suure töö tegemist.

Laste kunstikonkursi „Armastan Eestimaad!“ võitjad on selgunud

Eesti Vabariigi 90. juubeliaastale pühendatud üleriigilise laste joonistusvõistluse „Armastan Eestimaad!“ võitjad valis välja kaks žüriid – Lõuna-Eesti auhinnakomisjoni kuulusid kunstnik Ilmar Kruusamäe, ERMi kunstnik Jane Liiv ning ERMi kommunikatsioonijuht Kaidi Tago, Põhja-Eesti žürii moodustasid Jüri Mäemat Kunstihariduse Ühingust, Kullo Lastegalerii juhataja Anneli Aguraiuja, maalikunstnik Oivi Tulve, ja Liia Jung Kunstihariduse Ühingust.

Lõuna-Eesti regiooni 4. – 6. klasside vanuserühma võitjateks osutusid: **Tiina Nõmm** Valjala Põhikoolist (juhendaja Siiri Saar), **Sigrid Suits**, **Elina Kaldarova** ja **Janek Kiho** Fr Tuglase nim Ahja Keskkoolist (juhendaja Karin Pikk) ning **Robertta Sibul** Kääpa Põhikoolist (juhendaja Ülle Lepiku). Sama vanusegrupi võitjad Põhja-Eesti piirkonnas on: **Ehtela Sädem** Sõmeru Põhikoolist (juhendaja Taimi Randalainen), **Marit Hirvelaan** Tallinna Ühisgümnaasiumist (juhendaja Liia Jung), **Marko Ojasoo** ja **Martin Falk** Taebla Gümnaasiumist (juhendaja Siim Prank) ning **Joanna Kaasik** Kehra Gümnaasiumist (juhendaja Anne Tanne). Vanima rühma lõuna-estlastest võitjad on: **Kristo Kapp** ja **Karolin Pariots** Tartu Veeriku Koolist (juhendaja Reet Tallo), **Liisa Roll** Tartu Kommertsgümnaasiumist (juhendaja Elle Kaljuste), **Birgit Saare** Kihnu Koolist (juhendaja Eevi Türk) ning **Kristel Torop** Fr Tuglase nim Ahja Keskkoolist (juhendaja Karin Pikk). Põhja-Eesti piirkonnas on sama vanusegrupi võitjad: **Helina Plomberg** Kiigemetsa Koolist (juhendaja Tuljo Küüts), **Maria Eisel** Tallinna Järveotsa Gümnaasiumist (juhendaja Ene Koitsalu), **Patrick Pihelgas** ja **Helis Vesiallik** Gustav Adolfi Gümnaasiumist (juhendaja Marju Liidja) ning **Liis Räli** Taebla Gümnaasiumist (juhendaja Siim Prank).

Üleriigilise laste kunstivõistluse korraldasid Eesti Rahva Muuseum ning MTÜ Kunstihariduse Ühing Eesti Vabariigi 90. juubelisünnipäeva tähistamiseks. Kokku saabus 462 tööd kolmeteistkümnest maakonnast üle Eesti. Konkursitöödest tehakse näitus, mis jääb Tartus vaatajatele avatuks 1. - 15. oktoobrini ning Tallinnas 1. - 31. oktoobrini.

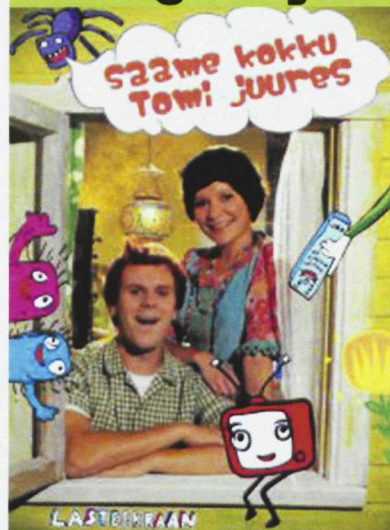
Parimad saksakeelsed igatsejad selgunud!

Austria noorteajakiri „Perplex“ Grazis korraldas juba 10. korda rahvusvahelise saksakeelse kirjandusvõistluse „Literatur überwindet Grenzen“ (Kirjandus ületab piirid). Etteantud teema oli „Igatsum“. Osalejaid oli 23 riigist kokku üle 2000 noore. Rahvusvaheline žürii auhindas kolme parimat maade ja vanusegruppide lõikes.

Eesti õpilastest said B-kategoorias (10 – 14aastased) parimad tulemused **Aseri Keskkooli** õpilased. Esikoha saavutas **Teele Elvest** (juhendaja Mari-Ann Sternhof), teise preemia sai **Lauriina Watson** ja kolmandaks tuli **Jelizaveta Jerahtina** (mõlema juhendaja Ötne Linnamäe).

C-kategoorias (15 – 19a.) saavutas esikoha **Triin Edula** ja teise auhinna sai **Edgar Tasane** (mõlemad **Viljandi Paalalinna Gümnaasiumist**, juhendajaks Ene Sarap). Kolmanda preemia võitis **Katrin Kullasepp Rakvere Reaalgümnaasiumist** (juhendaja Piret Steinberg). Eesti õpilastele andis auhinnad pidulikult üle Austria suursaadik Eestis dr **Angelika Saupe-Berchtold**. 25. septembril Eesti Rahvusraamatukogu Austria lugemissaalis toimunud autasustamisel viibis ka Austria kirjanik **Richard Obermayr**.

Mänguasjamuuseum

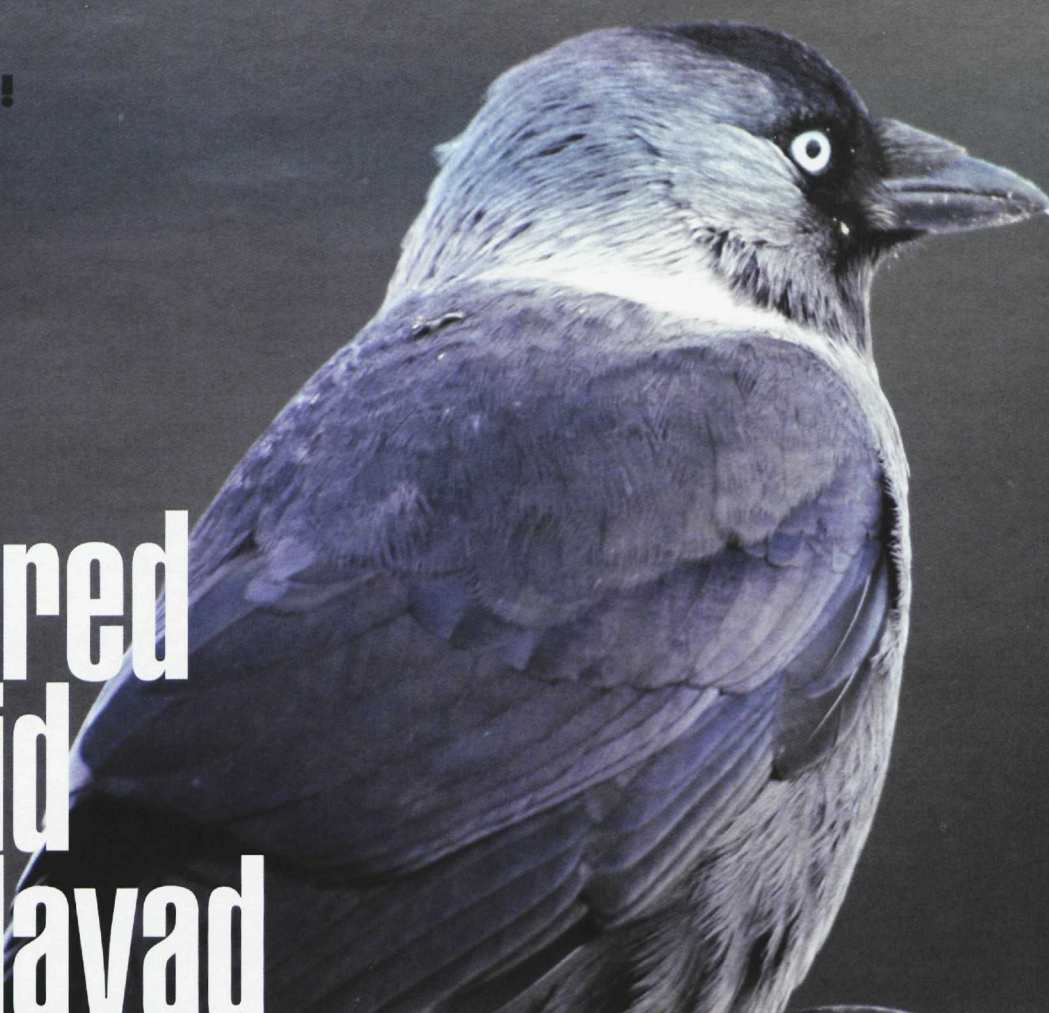

läheb Tomile külla

Nuku- ja noorsooteater avas oma 57. hooaja kuldvõtmekesega!

14. septembril avanes Eesti Nuku- ja Noorsooteatri eesriie juba viiekümne seitsmendat hooaega! Selle sügise uudislavastuseks on „Kuldvõtmeke“ – lugu Buratinost ja tema sõpradest, mille on Aleksei Tolstoi raamatu järgi kirja pannud ning lavastanud **Jevgeni Ibragimov**. Näite-mängu tõlkis teatri kunagine pealavastaja **Rein Agur**, laulud kirjutas **Jaak Pehki** tekstidele **Jaak Sooäär**. Kunstnikuks on **Lucia Skandikova** Tsehimaalt, valgusekunsti teeb prantslane **Laurent Maljean**. Näitlejad on aga ikka meie omad – alates **Agnes Aaltest**, jätkates **Venno Loosaarega** ja lõpetades **Kaire Vilgatsiga**. Vaata kindlasti üle, kuidas Buratinol seekord läheb!

Kas teate, et nüüd saab reedeti **Tartu Lasteaia-muuseumi tegemisi vaadata ETV lastesaatest „Saame kokku Tomi juures“**? Igal reedel algab lastesaade ETV kanalil kell 17.05 ja ETV 2 näitab sama saadet kordusena kell 18 -19.30. Telerahvaga ajab asju uus muuseumitöötaja – paljunäinud Tuust, kes on asunud tööle tolmuspetsialisti ning varahoidjana. Külas hakkavad Tuustil igal reedel käima Tom, Rekkamees Endel, Anni ja nende sõbrad-sugulased. Mängitakse koos vanade ja uute mänguasjadega, räägitakse nukkude parandamisest ja karude hingeelust ning kuulatakse rongide raginat. Tuust lubab laste seltsis tegutseda vähemasti jõuludeni, et ühiselt piparkookegi küpsetada!

Noored hakid lendavad maailma avastama

Just oktoobris on hakinoorukite arvates see aeg, kus kodukandis

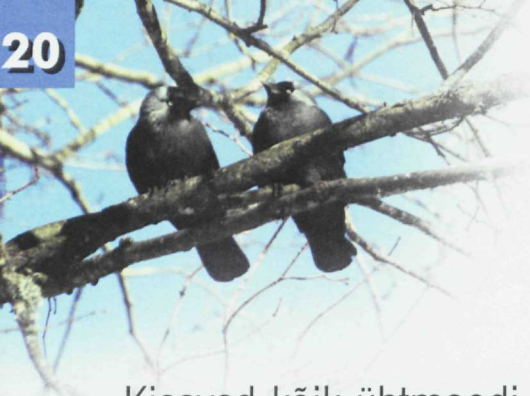
juba piisavalt ringi vaadatud ning hing ihkab kaugemaid maid kaeda. Said nad ju juba enne jaanipäeva tuule tiibadesse, olles oma esimese elukuu veetnud kas lärmakas ühiselamus kusagil kirikutornis või müüriõhedes, õõnsate puudega mõisapargis või koguni korstnas. Muidugi on suur hulk noorukeid pärit ka maalt "üksiktaludest", milleks on betoonist õõnsad kõrgepingepostid. Nemad on vaikusel kasvanud ja esialgu lärmakasse seltsingusse sattudes on küllap sama kohmetud, kui inimühiskonnas linnakooli sattunud maalapsedki. Aga öeldakse, et inimene harjub kõigega, nii ka hakid – harjuvad nemadki. Kisavad kõik ühtmoodi kjakk-kjakk ja küllap naudivadki seda lärmi, mida üks korralik mitmesajapealine hakiparv kuuldavale laseb. Iseasi, kas ka inimene selle lärmiga harjub ja lepib. Aga just inimasulates meeldib hakiparvedel baseeruda. Just siin on kõige paremad toitumis- ja pesitsemistingimused.

Eestis pesitseb kuni 40 000 hakipaari, mistõttu võib rännuhuvilisi noori ligi paarsada tuhat end teele asutamas olla. Pole ju tegelikult hakid mingid rändlinnud, aga oma esimese elutalve veedavad siiski kodust kaugemal. Tõsi küll, ei

lenda nad koos pääsukestega Lõuna-Aafrikasse ega ka koos metsvintidega Hispaaniasse mitte. Vaid Poola, Saksamaa ja Kaliningradi oblastini nende rännuteed ulatuvadki. Aga ikkagi välismaal ära käidud! Kulgeb ju hakkide kogu ülejäänud elu paikselts oma kodukohas ning koos väljavalitud kaasaga. Seiklusjano peab saama kustutatud just nüüd, esimesel ja ainsal turismireisil.

Eluaastaid võib hakil üksjagu koguneda. Teadaolev pikim haki eluiga on rööngastamise teel Euroopas tuvastatud ligi kakkümmend eluaastat (19a ja 11k). Tavaliselt on see muidugi tundvalt lühem, aga targa linnuna oskavad hakid end ohtude eest hoida. Nende elu "hakiühiskonnas" on sotsiaalselt väga hästi organiseeritud. Igaühel on oma kindel positsioon. Soovitan lugeda ülihuvitavaid ja naljakaid hakilugusid Konrad Lorenzi raamatust "Kuningas Saalomoni sörmus". Selle raamatu lugemine paneb küllap igaühe hakkidesse aupaklikult suhtuma.

Vanarahval on olnud hakkide suhtes omad arvamused. Haki tekkimise kohta on koguni kaks erinevat versiooni. Ühe järele nõidunud nõid kirikuõpetaja hakiks. Sellega seostatakse ka hakkide sagedast viibimist kirikute läheduses. Rahvas võrdleb tänapäevalgi vahel kirikuõpetajaid hakkidega.

Kisavad kõik ühtmoodi kjakk-kjakk ja küllap naudivadki seda lärmi, mida üks korralik mitmesaja-pealine hakiparv kuuldavale laseb.

Teine versioon haki tekkimisest on seotud rongaga ehk kaarnaga. Jeesuse ristilöömise ajal lennanud kaaren valjusti kraaksudes üle Jeesuse risti, mispeale ütelnud Jeesus, et kui kaaren Jeesuse surmapäevaks mune ära ei ole munenud, toogu ta võõraid lapsi – hakkisid – ilmale. Hiljemini muutud kaarna munadest tekkivat hakid.

Sõltumata kõikvõimalikest legendidest, sünnivad hakilapsed tegelikkuses siiski hakipesades, kuhu vanemad on kuhjanud

kokku kõikvõimalikku ehitusmaterjali, mida ümbrus pakub. Linna- ja maapesa, nii nagu inimestelgi, võivad oma sisustusel oluliselt erineda. Kui maal veab hakk oma pessa lisaks okstele kas või hobuste, lehmade ja lammaste seljast kitkutud karvu ja villa, siis linnas asuvatesse pesadesse on lihtsam leida kõikvõimalikku rämps. Inimesest jääb ju vedelema küll papereid, pakendeid, suitsukonisid, paelu ja muud põnevat. Seda kõike oskab hakk enda tarbeks ära kasutada. Sama lugu on toiduga. Asulates on hoopis lihtsam sõnuks saada, selle on ju paljud linnuliigid ära tabanud. Haki eeliseks on see, et ta oma toitumisharjumustelt on inimesega sarnane – talle sobib nii loomne kui taimne toit. Loomne on muidugi eelistatud ja nii võib ta sarnaselt teistele vareslastele rüüstada väiksemate lindude pesi, aga samas hävitab ka olulisel hulgal kõikvõimalikke kahjurputukaid. Vareslaste seas omapärane on tema oskus puuvõradest liblikaröövikuid noppida, samas oma lühikese noka tõttu künnivarese kombel ta vihmausse pinnasest välja tirida ei suuda.

Talv on tulekul ja loomse toidu hankimiseks jääb võimalusi aina vähemaks. Seega ei maksa pahandada, kui hakid meie ülesseatud lindude toidumaju külastavad. On nad ju päris kaunid ja sümpaatsed linnud. Sulestik on lausa hõbedase helgiga – ning kui kaunid on nende helehallid silmad!

Peep Veedla
Autori fotod

Karoliina Männiste Väike-Õismäe Gümnaasiumist

HEA LAPPS

Foto: Bulls Press

Fall Out Boy

MY P33N
IS MORE
FAMOUS
THAN ME

HEA LAPS

Foto: Bulls Press

Katy Perry

Kirjanurk

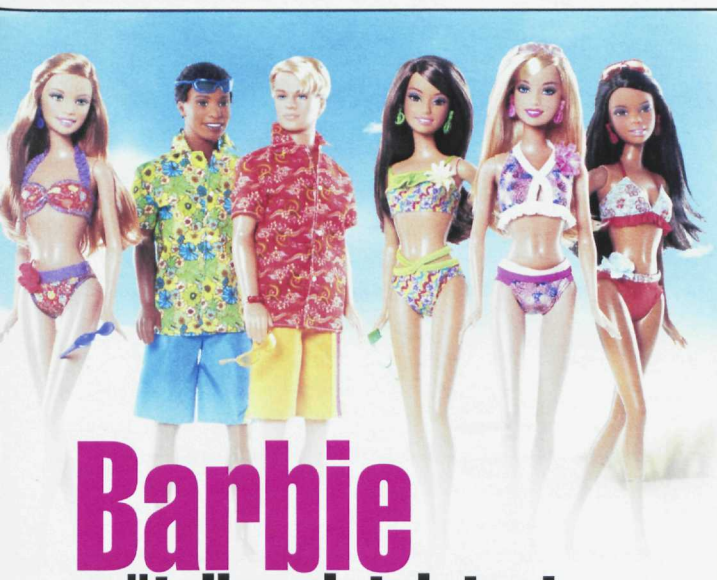
Tere kõigile! Mõnusat oktoobrikuud ja säravat sügispäikest!

Meie auhinnasadu tabab seekord Heas Lapses nr. 7/8 välja kuulutatud võistluste võitjaid. Preemiade kättesaamisega on nii, et **Tallinna, Harju-, Lääne-, Järva-, Pärnu- ja Lääne-Virumaa** lugejad saavad oma auhinnad kätte **Kullo Lastegaleriist (Kuninga 6, Tallinn, e-mail: galerii@kullo.ee, avatud teisipäevast laupäevani kella 10 – 18). Lõuna-eeslaste** auhinnakraam toimetatakse O. Lutsu nimelisse Keskraamatukogusse (**Tartu, Kompanii 3/5**). Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

NB! Triibu-Liinel on au teatada, et valmimas on Hea Lapse uus ja pärisoma kodulehekül, mille aadressiks on: <http://healaps.ee> Loodetavasti saab juba oktoobrikuus sealtkaudu ajakirja tellida, jututoas käia ja oma mõtteid avaldada. Kodulehekülje tegemist toetas Eesti Kultuurkapital.

TASUTA HUVIRINGID!

La Stella huvistuudio pakub alanud õppeaastal (oktoobrist 2008 maini 2009) lastele ja noortele vanuses **8 – 16** aastat võimalust osaleda erinevates huviringides **TASUTA!** Valida saab kolme erineva huviringi vahel: meisterdamine, maalimine ja näitlemine. Tunnid on mõeldud algajatele! Kampaania raames liitunutele ei ole kuumaksu kuni maini 2009, kuid tasuta tuleb ühekordne materjalidele kuluv summa, milleks on 500 krooni. Tunnid toimuvad 1 kord nädalas (oktoobri algusest) Tallinnas, Lasnamäel. NB! Tegu on mittetulundusliku huvistuudio, mitte huvikooliga, ning eesmärgiks on pakkuda lastele huvitavat ja arendavat vaba aja veetmise võimalust. Õppeaasta lõpus tunnustisi ei jagata, küll aga toimub kevadel kõigi huviringide ühishüüatus! Lisainfo: Anneli Orgusaar, tel. 558 27 58 www.lastella.ee

Barbie mütsijoonistajatest olid parimad

BRIT KESKRA Kohilast, **PIPI-LOTTA KULLA** Laevast, **ANNA-MARIA UULMA** Savelt ja **ANDRES URBLA** Tabasalust. Tüdrukud võitsid Ranna-Barbies, Andres saab mehisema auhinna.

Suure legokarbi võitis

KEITH REHE ALLIKVEE Pärnust, väikese saab **KAUPO NÕGU** Saaremaalt.

Ristsõna-CD-d võitsid **HELEN KÜTT** Tartust ja **AVELIIS VESKIMÄE** Paidest.

Rannadetektiivi elukutse-mõistatuse lahendajatest võitis auhinnaraamatu **VIVIAN VIIMNE** Tsoorust.

Suveriini võitjad ja raamatuauhindade saajad on **ESME LUMI** Väandrast ja **ALLAN KAARLI MURUMETS** Tartust.

Valge Kahvi Ordu saladuse lahendas kõige nobedamini **ANNI KLAMMER** Lääne-Virumaalt.

Seenekäijad ja metsaskäijad on rikkusekogujad

Seenekäija ja metsaskäija saab rikkaks – vaimses ja kehalises mõttes kindlasti. Suurim rikkus on elamused ja uued teadmised, mida iga metsaskäik pakub. Tark seenekäija saab pärast kõhu ka täis – väga väärtuslikku seene-toitu. Toiduna on seened erilised, kuna neis on nii rasv kui maitseained juba sees ja juurde pole vaja panna ei soola ega suhkrut.

Seenekäimisel on suur tervislik tähendus, sest mets ja seened on aegade algusest olnud inimese normaalse elu loomulik osa. Iga seenekäik on avastusretk ja suurepärase treening tuleb pealekauba.

Ka Sina oled tänavu seeni kohanud? Kindlasti oled, kuna sel aastal seened justkui ei tahakski metsa ära mahtuda. Seeni kohtab koduaias, mererannas, teeservas, linnapargis, rabas, erinevat tüüpi

metsadest rääkimata. Nagu seeni pärast vihma! Nii öeldakse, kui midagi saab äkitsi hästi palju.

Loodusel on 3 suurt rikkalikku riiki – **loomariik, taimeriiik, seeneriiik**. Seened on seened ja seened pole taimed. Seeneriiik oma iseloomulike omadustega on huvipakkuv ja tundmaõppimist ootav maailm, oma arvukate perekondade ja erinevate liikidega. Inimeselt nime saanud seeneliike loetletakse praegu ligikaudu **57 000**. Eestis kasvab umbkaudu **5500** seeneliiki, aga Soomes, seente paradisis, umbes **7600**.

Seenemaailm on looduse kolmest suurriigist vast kõige tundmatum, kuna seened elavad valdava osa ajast peidus. Harva, kui ennast näitavad ja oma seenemütsi kuskilt välja pistavad. Seente olemasolust annavad märku näiteks hallitus (hallitusseened), nõgiseened, jahukaste puulehtedel, pärmid, kannuseened, puuseened jpt. Seened on eluslooduse keemikud, ütleb teadlane, sest seentest võivad johtuda nii haiguste põhjused kui haiguste ravi, sealhulgas näiteks arstiteaduses penitsilliini leiutamine.

Seene päriskeha ehk kasvav osa seenekehast on **seeneniidistik**, mis on varjul kas mullapöües, metsakõdus, puukehas, kännu sees või

puujuurestikuga kokkukasvanuna. Seene nähtav osa on **seene viljakeha** – seenekübar-seenemüts-voltidega seeneseelik...

Seenevili kannab seeneliigi säilitaja ülesannet – levitab eoseid ja tagab seeneliigile paljunemise-edasikestmise.

Seene viljakeha maitseb inimesele ja mitmetele metsategelastele – seeneussikesele, tigudele, putukatele, arvatavasti loomadele ja lindudele. Seenekübaratelt võib metsas leida nii hambajälgi kui käike ja tunneleid. Seen võib teisele elusolendile olla söök ja korter ühekorraga.

Ei tea, kas seen nimelga **lambatatik** maitseb ka lambale või **põdramokk** põdrale? **Kuuseriisikas** on aga kindlasti kuusepuu liitlane ja kasepuravik kaskedega lähedalt seotud. **Heinikud** kerkivad tõesti maapinnale metsaheina keskelt. **Murumuna** leiab murust. **Kukeseenel** pole aga kukega muud sidet kui harja kuju – üks on erekollane ja punane kukehari kõnnib ringi vaid kanakarja keskel. Teda juba metsast ei leia...

Just seente söömise isust aetuna enamik meist metsa oma sammud seab. Seenekäimisest saab enamasti vaid söögivarumine. See komme on meil, inimestel, vaat et veres – tänu oma ürgsetele esivanematele, kellele mets oli kodu ning seened energiat- ja toitaineid andev söök. Seenemetsas on tarvis teada, et seente suhtes ei kehti „kauplusereegel“ – mida pilkupüüdvam, seda parem. Seenemetsa „iludused“ võivad olla mürgised. **Kärbseseen** näiteks! Illus, aga ei kõlba kärbseligi, olgu seeneseelik tal siis valge, punane või roheline! Kärbseseen on mürgine ja seetõttu väga ohtlik. Seega – enne, kui seeni toiduks võtta, peab seene söödavuses täiesti kindel olema. Seenetundmist saavad õpetada **seenetundjad inimesed** ja **targad seeneraamatud**. Siit leiad soovituskeha kahe hea seeneraamatu nimed.

Maire Sirel,
Eesti Südameliit
Järgneb

1. Tunne seeni. Mauri Korhonen. Tõlge eesti keelde. Kirjastus Varrak, 2007.
2. Põhjala seeneraamat. Pertti Salo, Tuomo Niemelä, Ulla Salo. Tõlge eesti keelde. Kirjastus Sinisukk, 2007.

Heaolu
südametele
liikumisega

...-poeg
hellitatud
saamatu
poiss

planeet

riik
Euroopas

nugiline

minu
karvake
maiustus

mister
Eesti

valgusti

reede

parem
2 x täht
kartlik

emane
siga
Ivo
aktsiaselts

Inga
temal
põldmari

Riina
postiindeks
salamahiti
vaatama,
passima

Emakeele
Selts
inimese
moodi loom
ratturi
iste

Neeme
alguse ja
lõputa
aeg

laeva
masti
rõhtpuu
2 x täht

vanuses
volt
pääse

Holland
ehk ...
puude-
langetus

tarmukas
saarestik
koht

pillkav
kriitiline
kirjanik
Animal
Planet

mine
vene keeles
Aktuaalne
Kaamera

Rooma number
51
... ära!
mõistata
2 x täht

lokid
Indrek
Regina

Jaak ...
suusataja
ristsõna
Oliver

Raili
2 x täht

põllutöö-
masin
Kaia
Kanepi

Kui ema lõpuks kõik päeval tehtud kontrolltööd parandatud sai, oli ta nii väsinud, et ei jaksanud isegi lava tagant püsti tõusta.

„Johannes, kas sa paneksid need vihikud minu riulisse,“ palus ta.

Johannes mühatas, haaras möödamannes vihikupataka ja asetask need soovitud paika.

Emal sirutas jalgu, ringutas ning järsku meenus talle, et töölt tulles oli tal plaanis teha veel midagi peale kontrolltööde parandamise.

„Mis see küll võis olla?“ mõtiskles ta. „Mitte ei tule meelde“.

Johannes suundus aga kööki, et endale üks suur ja maitsev võileib valmistada. Ta võttis kaks leivaviilu, määris neile pisut võid, pani siis ühe leivatüki peale kaks singiviilakat, viilu juustu, paar viilu tomatit, jäasalatilehe, seejärel kaks õhukest hapukurgiviilu ja veel natuke juustu. Kõige selle peale vajutas ta teise leivaviilu ning pistis oma taiese mikrolaineahju.

Emal istus ikka veel nõutult diivanil ega suutnud meenutada, mis töö see küll oli, mille ta koju jõudes ära pidi tegema.

Johannes võttis mikroahjust oma kuuma võileiva ja istus seda mugides ema kõrvale diivanile.

Kuuma võileiva isuäratavat lõhna tundes meenus emale ühtäkki, millise tähtsa tegevuse peale ta koju tulles mõtles.

„Ma pidin ju koju tulles sööma, sest mul oli kõht juba siis väga tühi, aga ma unustasin selle ära, kuna hakkasin kohe kontrolltööd parandama“, ütles ta Johannesesele. „Aga ma tõesti ei jaksa endale midagi teha, ma olen nii väsinud.“

Johannes mugis oma võileiba edasi.

„Mmm, kui hea,“ kiitis ta emale, „ma teen endale ühe veel.“

„Johannes, ole hea laps, tee mulle ka üks võileib. Sama-sugune nagu sinu oma,“ palus ema.

„Võileib?“ oli Johannes imestunud.

„Jah, palun tee mulle üks võileib, ma olen nii väsinud, et ma ei suuda praegu isegi oma väikest varvast liigutada.“

Johannes oli ema palve peale väga üllatunud. Tavaliselt tegi ema ise kõikidele süüa, aga nüüd tahtis, et Johannes temale süüa teeks.

„No eks ma siis teen,“ nõustus ta pisut vastumeelselt ning suundus kööki, saabudes seal varsti kopsaka kuuma võileivaga.

„Aitäh, hea laps,“ tänas ema ning asus oma võileiva kallale.

„Johannes,“ palus ema mõne aja pärast, „kas ma saaksin veel ühe samasuguse võileiva, see oli tõesti väga maitsev.“

Ühel poolt oli Johannes muidugi meelitatud, kuna sai oma kokakunsti eest kiita, teisalt tundus talle nii ülekohtune, et tema, kes on ju alles laps, peab oma täiskasvanud emale sööki ette tassima.

„Minu meelest on meil lapstööjõu kasutamine keelatud,“ tutvustas ta emale lapse põhiseaduslikke õigusi.

„Ainult üks võileib veel,“ anus ema.

„Aga miks sa isa ei palu, ta on ka juba kodus“, vaidles Johannes vastu.

Isa oli tõesti juba kodus. Ta istus köögis ja üritas kokku liimida lambikuplit, mis oli laest alla sadanud, kui Johannes pärast koolist tulekut elutoas oma uue korvpalli pörkeomadusi katsetas.

„Johannes, palun ainult üks võileib, ma ostan sulle homme tahvli šokolaadi,“ tegi ema ettepaneku, millest oli võimatu keelduda.

„Olgu pealegi,“ jäi poiss viimaks nõusse ning suundus taas kööki ema tellimust täitma.

„Kas sul kõht juba täis ei saa, minu arust läheb sul juba neljas võileib,“ uuris isa.

Ilmar Tomusk

Johannese orjapõlv

„Ega siis mina neid kõiki pole ära söönud. Su ablas naine, kes peaks seaduse järgi olema minu armastav ema, on mind orjastanud ja ma pean nüüd teda teenindama,“ torises Johannes. „Endal on tal kõrgem haridus. Aga ei tea, et pärisorjus kaotati Eestis juba peaaegu kakssada aastat tagasi, seega tõenäoliselt ammu enne seda, kui te abiellusite.“

„Ema oli keskkooli ajal väga tubli ja eeskujulik õpilane. Ning ajaloo lõpueksami sai ta muide viie. Nii et mina küll ei usu, et tal pärisorjuse kaotamisest aimu ei ole,“ kaitses isa Johannese ema.

„Ta võis ju ajaloo eksamil viie saada, aga peale orjandusliku korra põhialuste talle kooliajast tõenäoliselt midagi olulist meelde jäänud ei ole. Peab tunnistama, et seda häbi-väärset lõiku inimkonna ajaloost tunneb ta liigagi hästi,“ kiitis Johannes ema ajalooteadmisi.

„Johannes, kui sa mu võileiva valmis saad, palun too mulle ka üks tass teed,“ hüüdis ema elutoast. „Ja pese mulle veel palun üks õun ka,“ lisas ta.

„Näed siis,“ turtus Johannes, „sa elad demokraatlikus Eesti Vabariigis, mis kuulub Euroopa Liitu ja NATOsse. Ja siis orjastatakse sind päise päeva ajal nii ära, et sul ei jää aega isegi hingamiseks. Ma ei imesta üldse, kui me leiame varsti ajalehest kuulutuse, et müüa 14-aastane poiss, kes oskab valmistada suurepäraseid sooje võileibu, pesta õunu ja täita sõnakuulelikult kõiki muid armulise emanda poolt antud käske, võib vahetada ka koera või mõne teise kodulooma vastu,“ ironiseeris Johannes ja suundus järjekordse kuuma võileivaga elutuppa, kus koolilaste lärmist ja kontrolltööde parandamisest väsinud ema teda juba ootas.

„Suur tänu, Johannes, sa oled väga tubli laps,“ kiitis ema. „Kas sa tooksid mulle veel minu sooja salli, see on esiku kapis,“ esitas ta Johannesele pahaaimamatult veel ühe palve.

Johannes kuulas ema viimase soovi väärilt ära, nagu ühele korralikule orjale kohane. Kuid kuna olukord oli muutunud väljakannatamatuks, oli viimane aeg võtta kasutusele ajaloos korduvalt läbiproovitud ning viimasest ajalootunnist meelde jäänud abinõu – ülestõus.

„Olgu pealegi, salli võin ma sulle veel tuua,“ lubas ta, alustades seejärel rünnakut, mille eesmärgiks oli muuta ajaloo kulgu kui mitte kogu maailmas, siis vähemalt korteris number 141. „Aga kui sa mul veel midagi endale tuua või teha või kühsetada käsid, siis ma räägin homme koolis kõikidele sinu õpilastele, et nende inglise keele õpetaja loopis pärast neljandat klassi suvevaheajal kolhoosi kõige paremat traktoristi sööklast näpatud keedetud munadega. Ja et viiendas klassis pani ta endale pähe koristajatädi sinise plastmassist ämbri ning

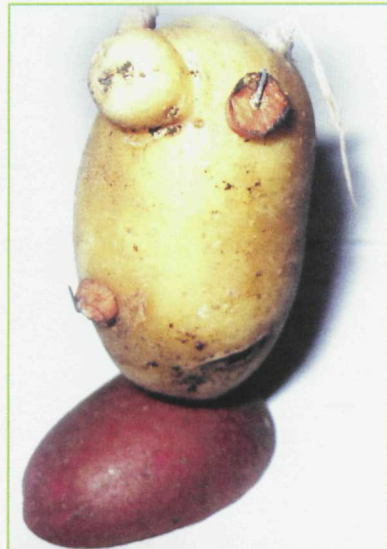
Klaara-Kaari Kupper Suure-Jaani Gümnaasiumist

„Ma ei imesta üldse, kui me leiame varsti ajalehest kuulutuse, et müüa 14-aastane poiss, kes oskab valmistada suurepäraseid sooje võileibu, pesta õunu ja täita sõnakuulelikult kõiki muid armulise emanda poolt antud käske, võib vahetada ka koera või mõne teise kodulooma vastu.“

karjus üle terve koolimaja, et ta on sinine Eduard. Ja et lasteaias pani ta endale pähe oma vanad sukkpüksid, et olla küla kõige kõvem Helgi Sallo, mis sest, et kõik teised külalapsed olid nagunii poisid.“

„Lase käia,“ oli ema rõõmuga nõus. „Aga ainult ühel tingimusel. Sa pead tulema minu tundi ja tegema seda inglise keeles.“

Johannes mõtles pisut ja teatas siis emale: „Kõike muud võin ma teha, aga sinu tunde ma küll andma ei hakka. Oma palga pead sa ikka ise välja teenima.“

Põnevad aedviljanukud

Saabunud sügisest annavad märku peenardel valmivad viljad. Mõnikord on porgandid, peedid, kabatšokid, kartulid ja tomatid üllatuslikult põneva kujuga. Naerad, kui näed, et kartulil on nina, silmad ja isegi kõrvad. Kindlasti oled leidnud pika ninaga tomateid, imelike kõveruste, lisaharude ja mügerikega porgandeid. Need leiud on nii naljakad, nii toredad, et esialgu ei raatsigi neid ära süüa või toidu sisse panna.

Pese need põnevikud puhtaks ning kujunda neist nukud seente, marjade, puukoorte, pisikeste tomatite, samblatuttide ja teiste looduslike vahendite abil. Mõnele suuremale nukupeale sobib ehk rätik või kübargi pähe. Selliseid arbuusile või kabatšokile kujundatud nukke olen ma kingitusekski viinud. Alati on nad tekitanud palju elevust ja rõõmu. Kui uuristad kõvemate juurviljade sisse augu sõrme jaoks, saad näpunukud. Nii ongi sul juurviljanukkude teater.

Ole leidlik ja tunne rõõmu meisterdamisest!

Kristina Tiideberg

Markus Saksatamm

Võlukunst

Ü

hes kollases majas päris jõe kaldal elas Linda Johanna, väike heledapäine tüdrukutirts. Oli kaunis suvehommik, kuid ometi kippus tüdrukule hall igavus kallale.

“Vahva oleks olla võlur,” mõtiskles Linda Johanna endamisi. Ja korraga koitis talle, et võluriks saamine on lihtsalt käte võtmise asi. Soojenduseks võlus ta ema uued peokingad kalamehesaabasteks.

“Ema hüppab rõõmust lakke, kindel see,” nentis vastne võlur ja hõõrus rahulolevalt käsi. “Sügise tulekuks peab ju valmis olema.”

Siis muutis ta oma igahommikuse köögilaul ootava piima limonaadiks, jõi selle ära ning lippas õue. Käed lausa sügelesid võlumise järele. Trepil istus Bosse, pere suur must koer.

“Mina hakkasin võluriks,” kuulutas Linda Johanna tähtsalt. Võlurid, nagu teada, mõistavad kõiki keeli. Bosse hakkas sedamaid saba liputama.

“Samunegi, et muuda mind inimeseks,” lunis ta. “Tahan olla looduse kroon.”

Kusagilt puuvõrast kostis heledat naeru. Seal kõrgel, päris ülemisel oksal, keksis edasi-tagasi üks linnupoeg.

“Mis ajast inimene looduse kroon on?” ei mahtunud linnule pähe. “Looduse krooniks on lind, kes trotsib taevaalotuses tormituuli. Inimene aga on kõigest üks hale lennuvõimetu liik, täpisealt nagu mutt mullahunniku otsas.”

Selline jutt pahandas Linda Johannat väga. Ta lausus võlusõna, lehvitas käsi ning tõusis samas lendu.

“Täitsa lõpp,” siutsus lind rabatult ning hõõrus tiibadega silmi.

“Samunegi, et muuda inimeseks,” ajas Bosse ikka oma joru.

“Sa pead teadma, kelleks sa saada tahad,” manitses Linda Johanna tuulepeast koera. “Kas kaluriks või korstnapühkijaks.”

“Mul ükskama.” Bosse rehmas hooletult käpaga. “Võin hakata mõlemaks ühekorraga. Samunegi, et korstnast kala püüdma.”

Linda Johanna ohkas alistunult ning täitis Bosse soovi. Koera asemel seisis nüüd tema ees võõras onkel, seljas korstnapühkija vorm ja õlal õngeritv.

“Auh,” ühmas onu rõõmsalt ning üritas pea kohal pinisevat

“Tähelepanu! Erakorraline teade!” pasundas raadio ametlikul toonil. “Meie linna on siginenud poolearuline, kes ründab postiljone! Erilised tundemärgid: korstnapühkija ülikond ja saba...”

kärbest lõugate vahele naksata, aga ei tabanud. Siis proovis ta end jalaga kõrva tagant sügada, aga ei ulatanud. Korraga pistis ta haledalt ulguma. “Samunegi, et kus mu saba on? Saa-baa-aa... Anna kohe tagasi, nurjatu võlur!”

Linda Johanna täitis ka selle soovi ja nüüd nägi onkel veelgi jaburam välja.

“Lähem linna peale kooserdama,” teatas onuks muutunud Bosse ja vänderdas neljakäpukil värava poole. Seal asus ta innukalt väravaposti nuuskima.

“Fuu!” hüüdis võlur karmilt. “Sa oled ju nüüd inimene! Inimesed ei nuusuta teiste koerte pissi!”

“Kuidas siis inimesed uudiseid jagavad?” jahmus Bosse.

“Meie kuulame raadiot ja kasutame interneti.”

“See ju ongi koerte internet,” teatas onkel ja nuuskis edasi.

“Sain Pontult meili,” hüüdis ta korraga. “Samunegi, et peaks vist vastama...” Ta üritas posti najal jalga tõsta, aga püksid segasid.

Seejärel kadus ta nurga taha.

“Eks näis, mis sellest loost välja tuleb,” ohkas Linda Johanna. Tal oli miskipärast halb eelaimus.

“Koerte pissinetist tuleb ta igatahes võõrutada. Kuulaku parem raadiot.” Ta muutis Bosse kuudi raadioks. Ja õige ka, sest ühtegi onu ei tohi koerakuudis hoida. Selle eest tehakse koguni trahvi.

“Tähelepanu! Erakorraline teade!” pasundas raadio ametlikul toonil. “Meie linna on siginenud poolearuline, kes ründab postiljone! Erilised tundemärgid: korstnapühkija ülikond ja saba...”

Ei kulunudki palju aega, kui Bosse tagasi tuli. Ta nägi õige räsitud välja, kõrv oli katki ja korstnapühkijakuub ribadeks.

“Läks semudega purelemiseks,” kohmas ta tüdruku küsiva pilgu peale ning puges põõsasse saba jalge vahel, “aga postiljoni püksitagumiku tõmbasin päris lõhki! Küll ikka vedas! Vaat, mis tähendab olla looduse kroon.”

Linda Johanna kehtas õlgu ning asus sireliheki külge banaane võluma.

“Mina tean täpselt, kelleks ma saada tahan,” kuulutas korraga lind. “Mina hakkam välisministriks.

Suvel olen siin ja talvel esindan riiki lõunamaal.”

Linda Johanna mõtis kõnelejat pika pilguga. Jah, tuli tunnistada, et lind nägi igati kõrge ametimehe moodi välja. Ees oli suur pugu ja nokkagi hoidis ta tähtsalt taeva poole. Linda Johanna lausus võlusõna ning linnu asemel seisis hoovis väike paks mehike.

“Heldeke, ma jään tööle hiljaks!” sattus too pabinasse ja tõusis pintsakuhõlmade laperdades lendu.

“Ega seegi hästi lõppe,” pomises Linda Johanna endamisi. Ja tal oli õigus.

“Erakorraline teade!” üürgas raadio juba mõne hetke pärast. “Ennekuulmatu lugu! Meie välisminister tabati ussikesi nokkimas...”

Samal hetkel ilmus õuele Linda Johanna valge kass, kes asus end vastu tüdruku sääri hõõruma.

“Ja sina tahad midugi ka inimeseks hakata?” Võluri kulm tõmbus kortsu. Kass aga raputas pead.

“Mina tahan jääda kassiks,” tegi ta teatavaks.

“Vaat, kus mõistlik loom!” rõõmustas tüdruk. Ent tema rõõm oli üürrike, sest kass jätkas kohe:

“Aga ma tahan olla maailma kõige suurem kass. Vähemalt majakõrgune.”

Linda Johanna pidi ka kassi soovi täitma, sest ta oli väga õiglane ja abivalmis võlur. Nüüd oli kass suur nagu mägi. Ja tõele au andes, ta nägi õige hirmuäratav välja.

“Kõõht on tühi,” kaebas kass jämeda häälega.

“Võlu mulle kohe üks hiir... Ei, pigem siiski elevant.”

“No kuule,” nähvas võlur, aga kass ei lasknud tal lõpetada.

“Olen sinu otsene ülemus!” kinnitas kassimürakas kurjalt.

“Sina oled kõigest vilets mutukas!”

Säärast teotust ei kannata välja ka kõige heasüdamlikum võlur. Otsemaid muutis Linda Johanna kassi väikeseks tagasi ja jultunud loom puges põõsasse peitu.

Linda Johanna aga loobus võluriametist ning kõik muutus endiseks. Selle üle oli tüdrukul ka väga hea meel. Mõned asjad, leidis ta, on targem jätta selliseks, nagu nad on.

Võidureis Legolandi

Ja oligi see käes – 14. august!

Mõelda vaid: homme lennukiga Taani, LEGOLANDI! Minu esimene lennureis. Uni ei tahtnud kuidagi tulla, kuigi teadsin, et start Tallinna poole antakse öösel kell 03.00, kuna oli vaja jõuda kell 06.40 väljuvale lennule. Juhised firma Rekato esindajalt kaasas, passid ja kohver samuti, loomulikult ka piletid, mõistagi reisikaaslane ema Pille, autojuhiks isa Alar, vend Kaspar antud vanaemale hoiule... Veidi unesegaselt, kuid ärevus hinges, asusime teele. Lennujaama jõudsimise õigeaegselt, kõik vajalikud toimingud tehtud, jääme väljalendu ootama. Sõime pitsat ja jõime kakaod, vaatasime telekast olümpiatki. Veidi pärast kuut piletikontrolli, siis bussiga lennuki juurde, ohutusnõuded kuulatud, käed erutusest higisedki.

Ja lennuk alustas sõitu stardiraja poole. Pöörded kruvitud viimase piirini, kohe õhkuõhus... ja siis sõitis lennuk lennujaama tagasi. Lennuki kapten ütles selgituseks, et tehnilise rikke tõttu on viivitus. Appi!!! Pidime ju jõudma õigeks ajaks Kopenhaagenisse, kust omakorda lendama kohe edasi Billundi Legolandi. Aga ega loodusseaduste vastu saa, nagu öeldakse. Tund hiljem kolisime ümber järgmisesse lennukisse ja kujutage ette: lendasimegi meie emaga esimest korda elus. VÕIMAS. Tundsi küll muret, mis saab edasi, kuid ema rahustas, et saame hakkama. Kopenhaageni lennujaamas, mis tundus nii suur, saime piletid uuele lennule. Kõik hakkas taas laabuma. Kell 12.45 Taani aja järgi olimegi lõpuks Legolandi hotellis, saime kätte piletid ja nõ.rahakupongid ning seiklus nr.2 (kuigi kõige tähtsam) võis alata.

Meid ootas ees "imede maa". Üllatav, mida kõike võib teha nendest väikestest klotsidest: lossid, majad, autod, karussellid, loomad, tuld purskavad lohed, piraadilaevad... Lisaks vaata-

misele pakkus see park supermeelelahutust: indiaanikülas sai sõita kanuuga läbi maalilise looduse (loomad muidugi legodest), kuni lõppes see atraktsioon koskest suure hooga alla tuiskamisega. Ühes lossis pidi istuma rongi, mis sõitis alguses mõnusalt ühest saalist teise, vaatepildiks lossielu oma täies hiilguses, kuid siis, jõudes õue, tulid sellised ameerika mäed, et hing tahtis kinni jääda. Kõik Legolandis liikus ja kees: sai sõita rongi ja laevaga, sai pitsida märjaks ennast ja teisi, sai liigelda miniautodega, matkides liiklust päris linnas, sai vaadata päris kalu suures akvaatoriumis jne jne. Mõnusates kohvikutes sai võtta aja maha ning keha kinnitada, sai vaadata lõbusat pantomiimateatrietendust. Minul oli õnneks kõige nautimiseks piisavalt aega, sest ees ootas veel laupäev ning pool pühapäevastki. Ööd veetsime ääretult lähedas Legolandi hotellis, mis on vägagi lastesõbralik. Võibolla ainuke asi, mis Legolandis veidi häiris, olid atraktsioonide järjekorrad, aga inimesed olid väga sõbralikud ning kannatlikud, samuti töötajad.

Siis aga oligi käes ärasõidu aeg. KAHJU! Lausa uskumatu, aga ka lend Billundist Kopenhaagenisse hilines, kuna lennukisse pandi vale pagas ning lõpuks läks veel piletikontrollimis- masin rikki. Ikkagi olime 20 minutit enne Tallinna lennukile mineku aega Kopenhaageni lennujaamas, kust pidime sõitma veel bussiga õigesse terminali, läbima tolli, jõudma kaasa haarata mõned suveniirid ning õnnelikult – 3 minutit enne väravate avamist olimegi kohal. Ilma edasiste äpardusteta jõudsimise kenasti koju, täis muljeid ning olles ääretult tänulikud ajakirjale Hea Laps, firmadele Rekato ning Lego.

Nuku sünnilugu oli aga järgmine.

Disainer Ruth Handler märkas, et tema varateismeline tütar Barbara ei hoolinud beebinukkude vannimisest ja mähkimisest, vaid mängis hoopis pabernukkudega, kes olid noored ja kenasti riides. "Miks me ei võiks tüdrukutele pakkuda just selliseid moekaid kaunitare?" küsis Ruth oma abikaasalt Elliotilt ja selle äripartnerist sõbralt Mattilt, kelle firma Mattel (Matt + El) valmistas lisaks pildiraamidele igasuguseid lelusid. Mehed arvasid, et selliseid nukke ei ostaks keegi. Sellegipoolest ei jätnud Ruth oma jonniga ja pärast seda, kui oli Euroopareisilt kaasa toonud sakslaste moenuku Lili (mis oli küll mõeldud suveniiriks, mitte mänguasjaks), sai ta julgust juurde ja asus uut moodi nukku leiutama.

Handlerite tütre Barbara järgi sai nukk nimeks Barbie, ning hind oli tal üsnagi tagasihoidlik – 3 dollarit. Barbie sai üleöö populaarseks ja tema menu kestab siiani. Muide, praegu maksab kõige kallim kollektsiooni-Barbie rohkem kui mõni auto: tervelt 10 000 dollarit!

Ega nukud olegi ainult mängimiseks mõeldud – üle kogu maailma leidub tuhandeid soliidse eas nukukollektsionääre, kes hasartselt ostavad, müüvad ja vahetavad Barbie´sid nagu postmarke või haruldasi raamatuid. Ja nukudisainerid kannavad pidevalt hoolt selle eest, et kollektsionääridel (ega ka nende lastel) igav ei hakkaks: Barbie´le mõeldakse välja aina uusi elukutseid ja igasuguseid kaaslasi – sugulasi, sõpru ja lemmikloomi.

Kui Barbie esimeseks ametiks oli teismeliste moemodelli töö, siis nüüdseks on tal olnud mitu korda rohkem elukutseid kui hunt Kriimsilmal. Mis seal kõnelda õpetaja- ja lasteaednikuametist – sihvakas nukk on kandnud ka mere- ja lennuväemundrit, kolmel korral (1965, 1986 ja 1994) hakanud astronautiks ning pürginud 1992. aastal koguni USA presidendi-kandidaadiks! Näib, et see tal ei õnnestunud... Barbie on rohkesti ka rahvust vahetanud: kõigepealt sai temast itaallanna, seejärel aga on ta kandnud kümneid eri rahvaste rõivaid. Muide, just rahvusnukud kuuluvad enamalt jaolt nende kõige kallimate pupede hulka, keda kutsutakse kollektsiooninukkudeks.

Barbie®

Meie seekordseks ülesandeks ongi nuputada Barbie´le eestipärane rõivastus – olgu siis rahvariided või ka mingi stiliseeritud kostüüm. Võib saata nii moe-eskise kui ka fotosid eesti rahvariides Barbie´st. Võistluse lõpptähtaeg on seekord 1. veebruar, parimad rahvariide-nukud pääsevad Tartu Mänguasjamuuseumi juubelinäitusele, kus toimub ka võitjate auhindamine. Auhinnad Matteli mänguasjade maaletoojalt Rimonnelt!

Maaletooja: RIMONNE

Barbie valmistub suureks juubeliks

Kujuta ette: Barbie saab järgmisel aastal juba viiekümne aastaseks! (Aga nojah – eks ta ole ka väljanägemiselt peaaegu niisama ilus kui Sinu vanaema, hea lugeja!)

Selle suursündmuse puhul korraldab kuuldavasti Tartu Mänguasjamuuseum märtsikuus nukule ja ta sõpradele kena sünnipäevapeo.

Barbie sünnipäevaks võib pidada 9. märtsi 1959, kui ta, juuksed kenasti hobusesabas, mustavalgetriibuline ujumiskostüüm seljas, saabus koos oma "emme" Ruth Handleriga New Yorgi mänguasjanäitusele.

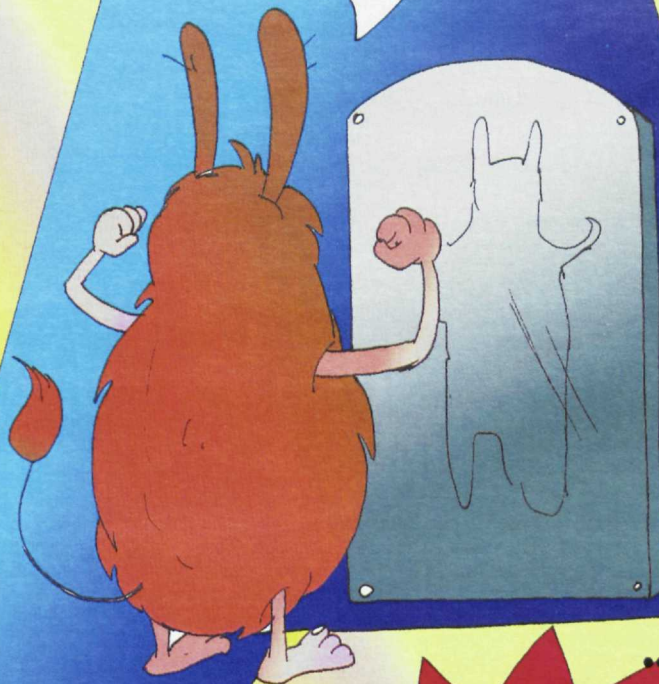

Hispaania

r
a
h
n
u

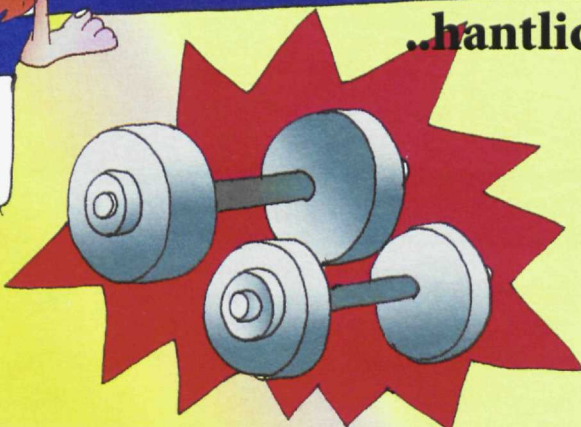
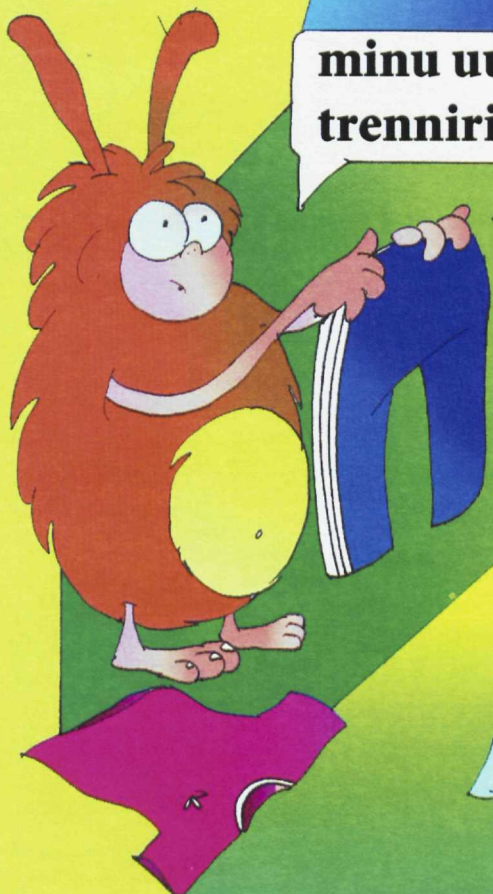
r
e
e
t
m
ä
n
g
e
l
-
j
u
u
s
e

nüüd aitab! kohe hakkan trenni tegema!!

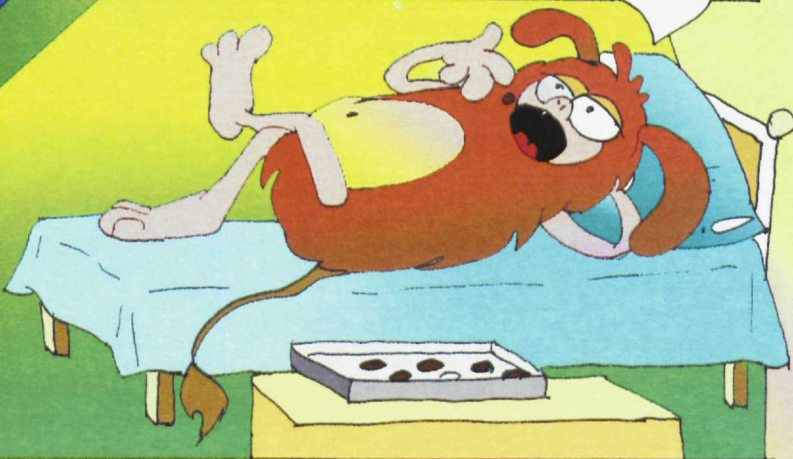

..hantlid!

minu uued trenniriided..

alustan kohe homme, pean veel jõudu koguma.....

Mõista, mõista!

Naerab, aga ei räägi? (**Naerukajakas**)

Oigab, muigab, seletab? ("**Tantsud tähtedega**" züriiliige)

Rätsep pole, aga käib, nõelad kaasas? (**Narkomaan**)

Must mees, kalasaba taga? (**Frakis mustanahaline**)

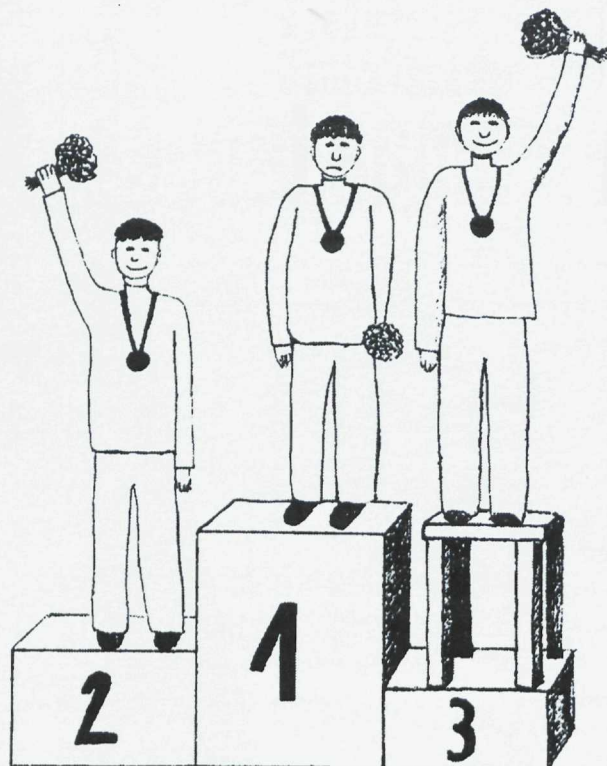
Teab kõike, kuigi midagi õppinud ei ole? (**Ninatark**)

Mees teel, ei pääse ette ega jää maha? (**Üksik jalakäija**)

Kes sööb rohtu, aga ei ole loom? (**Haige inimene**)

Jala tulevad, hobusega lähevad? (**Hobusevargad**)

Palju lehti, aga pole raamat? (**Postiljon**)

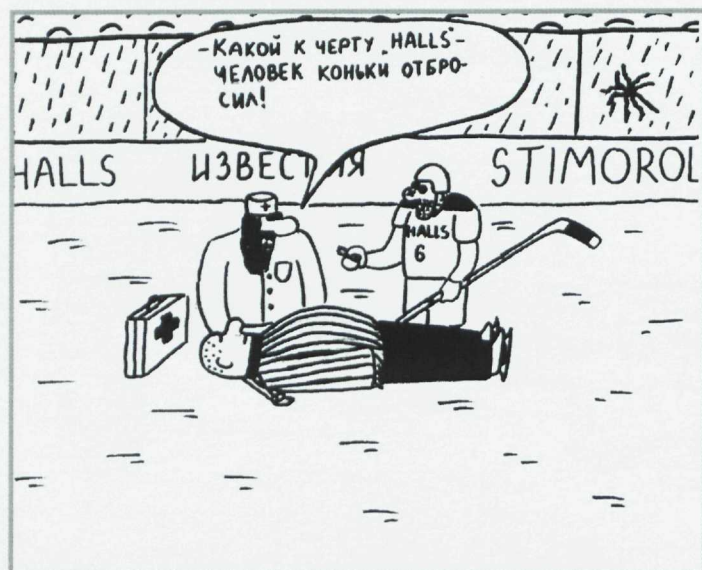

Elo Linn (Koolinoorte karikatuurivõistluselt)

Karuks kõrvas

Kui spordireportaaze hoolega kuulata, siis leiab nendest nii ühte kui teist. Siin on mõned üles kirjutatud kommentaarid, mis kindlasti olid esialgu mõeldud surmtõsisena.

- Sokk sokutas palli korvi.
- Brasiilane tuleb. On seal üks või kaks paari jalgu?
- Nendel võistlustel on täna sündinud kaks kahemeetrilist naist.
- Turban hüppas latti sisse.

Oleg Rakiin (Koolinoorte karikatuurivõistluselt)

 Mul on hea meel, et Tiit Karuks on mul jälle kõrvas.

 Seal on nüüd palju tagurpidi pööratud müte, kuid Loskutovi nende hulgas ei ole.

 Staadion kohiseb ja fotograaf jookseb ühest otsast teise.

 Gabrielo Szabo hoiab neljandat kohta. Nüüd sööb grupp ta ära.

 Teist korda lasi esimest korda püsti.

 Nüüd on Ottesoni pikkus 115,5 m.

 Prantslased venivad nagu prantsuse teed.

 Aknast välja vaadates lükkab ennast teisele ringile Paavo Raudsepp.

 Väga meie dressipükste moodi mees.

 Kohtunik vilistas käe ära.

 Egle Uljas, kes tuleb 400 m jooksu starti, mängib väga tõsiselt klaverit.

 Staadionil on puhtaid pealtvaatajaid umbes 150.

Paetistlikke teri kogus Jüri Paet

Kaksiktäht Virumaa taevas

Tele-ekraanide ees superstaaride võistlusele kaasa elanud muusika-

sõpradel on tänavuse Eesti supertähe Jana Kase nimi silme ees säramas, kuid kindlasti jäid nii mõnegi lemmikud see-

kord tiitlita. Andekaid lauljaid avastati ju enam kui ühe käe sõrmede jagu!

Virumaa laulusõbrad kogusid suve jooksul jõudu ning korraldasid esimese koolinäädala lõpus kaunis Kadrinas oma superstaari-võistluse. Lavale astusid **Julia Kuusmets** Kohtla-Järvelt, **Karmen Korjus** Tamsalust, **Dmitri Kurilov** Püssist, **Priit Pikhoff** lisakult ning **Mart** ja **Märt Metsjõe** Huljalt. Esinemisjärjekord loosisi välja kohapeal ning iga esineja sai oma võimeid näidata kahe laulu esitamisega. Otsustajaks oli seekord publik, kes SMS-idega oma lemmikuid toetas. Virumaa supestaari tiitli võitsid **kaksikud Mart ja Märt Metsjõe – Kadrina Keskkooli abiturientid.**

TopTeni juhi Peep Veedla sõnul jäid Mart ja Märt üle-eestilise supestaarivõistluse finaalist välja just seepärast, et ei saanud esineda kahekesi koos. Kaksikud on sarnased nii näo, hääle kui ka hobide poolest, nii et nende isa Mati Metsjõe, TV 3 filmimees, tunnistab, et ajab vahel kiiruga poiste nimed segamini. Mart ja Märt alustasid muusikuteed juba esimesest klassist: algul õppisid mõlemad Kadrina Lastemuusikakoolis viiulit, kuid paari aasta päevast tekkis huvi hoopis kitarimängu vastu. Vennad mängisid vahepeal ka suuremas bändis, viimasel ajal pole selleks kahjaks aega jagunud. Lisaks muusikale on neid kogu aeg huvitanud ka sport – tegeldud on korv- ja võrkpalli ning veel õige mitme alaga. Mõlemad on ka innukad rahvatantsijad ja käivad Tamsalus Kadri Kase juures laulmist õppimas. Nüüd, kus kahepeale juba 36 aastat (2 korda 18) turjal, on neil ka juhiloa olemas – mis nii viga Hulja ja Tamsalu vahet liikuda, kui rattad all! TopTen premeeris kaksiktähte ühe uue loo plaadistamisepinguga. Laul, mis tuleb ikka reggae-stiilis nagu enamjagu Mardi-Märdi eeskavast, on alles kirjutamisel – seda saame kuulata plaadilt **"Elmari tantsuõhtu 12"**, mis peaks ilmuma novembris.

Palun avaldage sellise bändi poster nagu Fall Out Boy! Olen nende suur fänn – nagu vist väga paljud.

Melissa Tallinnast

Nimi võib vahel olla ka petlik:

Fall Out Boy ei ole sugugi ühe poisi bänd, vaid pop-punkansambel, mis koosneb neljas muusikust. Need on **Patrick Martin Stump (1984) – kitarr, laul**; **Peter Lewis Kingston Wents III (1979) – bass, laul**; **Joseph Mark Trohman (1984) – kitarr** ja **Andrew John Hurley (1980) – trummid.**

Oma kummalise nime said nad ühel kontserdil, kus küsisid publikult "head poisslapse nime" ning pidasid kõige

originaalsemaks hüüdu: "Fall out boy!" Chicagost pärit bänd on tegutsenud juba alates aastast 2001, kuid tuntuks sai alles paari aasta pärast, kui ilmus nende esimene plaat "Take This To Your Grave". Edu muusikakanalites tagas neile samal, 2003. aastal plaadilepingu Island Recordsiga ning aastal 2005 ilmus nende teine CD "From Under The Cork Tree". Selle plaadi menukaim lugu oli "Sugar, We're Goin' Down", mis jõudis Billboardi tabelis 8. kohale, sai videona popiks MTV-s ja võitis MTV2 auhinna. 2006 ilmunud albumil "Fall Out Boy – From Under The Cork Tree" olev "Dance, Dance" on tänini paljude suur lemmik nagu ka video "A Little Less Sixteen Candles", mille videol näeme Wentzi vampiiri rollis. 2007 ilmus bändi album "Infinity on High", millel on külalisesinejate seas ka räppar Jay-Z. 2007. aastal sai Fall Out Boys MTV videomuusikagalal Vegases aasta parima bändi tiitli.

Tänavu aprillis ilmus Fall Out Boy' kontserdiplaat ning kahe ja poole tunni pikkune DVD "Live In Phoenix" ja novembris on oodata uut albumit nimega "Folie A Deux".

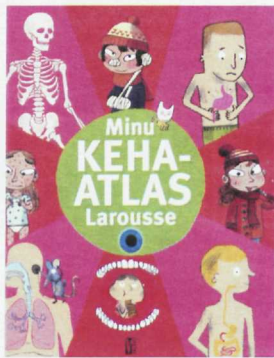
Fall Out Boy on jõudnud ka Guinnessi rekordite raamatusse: nimelt on nad maailma ainsa bändina esinenud kõigil seitsmel mandril. 25. märtsil 2008 esineti nimelt keskkonnaaktivistidele Antarktikas! Praegu on poppunkarid kontsertreisil mööda vana head Euroopat. Fall Out Boy kodulehe aadress on: <http://www.falloutboyrock.com/>

Järjehoidja

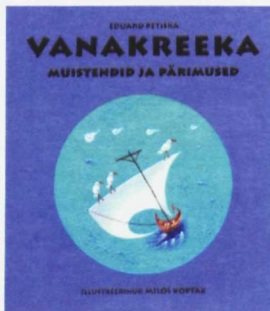
Huvitav kehageograafia

Kirjastuselt **Valgus** ilmus järjekordne põnev aimeramat – **Larousse'i "Minu keha-atlas"**, mille teksti on kirjutanud Benoit Delalandre. Lõbusate, kuid samas ka asjatundlike piltide autoriteks on Benjamin Chaud ja Jérémy Clapin. Nimed on küll võõramaised, kuid jutt käib sellest, mis on ühtmoodi nii prantslastel, belglastel, bantudel kui ka eestlastel – inimkehas. Oma särk on muidugi ihule kõige lähem, kuid kas sa teadsid, et muiates liigub sul 17 lihast, naermisel lisandub veel 15? Kõige kiiremad lihased asuvad aga... silmalaugudes! Raamatus olevad teadmised on kirja pandud vahvas vormis ja ka pildid on lahedad. Mõne faktiga võid ehk õpetajaidki üllatada: kas ta teab näiteks seda, et kui sipelgas oleks kasvult nii suur kui sina, siis jaksaks ta terve klassitäie lapsi õhku tõsta? Pai sipelgas, ära enam kasva – mis me siis teeme, kui kõik koolid lendu lähevad!

Põnevad põlislood

Ehk oled kuulnud, lugu Prometheusest, kes tõi jumalate kiuste Olümpose mäelt inimkonnale jumaliku kingituse – tule? Aga kas tead, et just tema auks kannavad inimesed tänini kividega sõrmuseid? Jumalate valitseja Zeus laskis nimelt sepistusjumal Hephaistusel Prometheuse vägevate raudahelatega Kaukasuse kalju külge aheldada Vanakreeka müüte tundmata ei saa me aru paljudest kunstiteostest ja tarkade raamatute viited-vihjed jäävad samuti arusaamatuteks. Kreeka keelt kergelt ja kiiresti selgeks ei saa – kuigi ega ükski tarkus üle ääre ei voola, kuid õnneks on targad ajaloolased vahel ka mõnusad jutuvestjad. Kõigile – nii suurtele kui ka väikestele – soovitame soojalt kirjastuses Varrak ilmunud raamatut **"Vanakreeka muistendid ja pärimused"**, mille autoriks on **Eduard Petiška**. Kauni müüdiraamatu kujundus on Miloz Koptakilt ja teose on tõlkinud Leo Metsar.

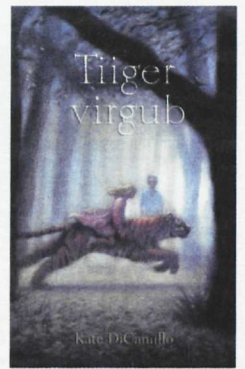
Omad jutud said kaante vahele

Raamatukogu on koht, kust on mõnus lugemismaterjali laenutada. Vahel aga tekib raamatukogurahval soovi ka ise midagi raamatusse raiuda. Hiljuti oma 100. juubelit tähistanud **Tallinna Keskraamatukogu** ilmutas vahva kogumiku **"Omad jutud"**, millesse on valitud parimad jutud ja luuletused viielt omaloomingu konkursilt, mis korraldati Tallinna Keskraamatukogus aastatel 2003 kuni 2008. Juttude autoriteks on 8-14aastased Tallinna koolide õpilased. Kõrvuti laste töödega on samadel teemadel kirjutanud oma lood ka tuntud lastekirjanikud. Raamatukaasi kaunistavad vaimukad kirjatähed mõttes välja 10aastane Karl Laasi. Selle teose saavad Keskraamatukogult kingitusena kõik sel sügisel Tallinna koolide esimestesse klassidesse astunud lapsed.

Tiiger virgub

Ameerika lastekirjaniku **Kate DiCamillo** raamatutest on eesti keeles ilmunud Newbery medali pälvinud "Lugu hiirest nimega Despereaux" ja Newbery aunimestikku kantud "Kõik Winn-Dixie pärast". Äsja kirjastuselt **Draakon & Kuu** ilmunud raamat, USA Rahvusliku Raamatuauhinna nominent **"Tiiger virgub"** pajatab noorest Bob Hortonist, kes ühel udusel hommikul läbi Florida metsa kõndides avastab puuri väga suure ja väga tõelise tiigriga.

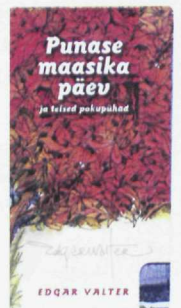
* * *

Sel hommikul, pärast seda kui ta tiigri oli avastanud, seisis Rob Kentucky Star motelli sildi alla ja ootas koolibussi, justkui oleks tegemist kõige harilikuma päevaga. Kentucky Star motelli silt kujutas kollast neonvärvilist tähte, mis tõusis ja langes sinise neonvärvilise Kentucky osariigi kontuuri kohal. Robile see silt meeldis; tal oli ähmane, ent kindel tunne, nagu tooks see täht talle õnne.

See oli õnn, et ta tiigri oli avastanud, nii palju ta teadis. Ta oli Kentucky Star motelli taga metsas, sügaval metsas, ilma igasuguse eesmärgita niisama ringi hulkunud, lootuses, et ta kas ära eksib või et karu ta maha murrab ja ta ei pea enam kunagi kooli minema. Seal ta siis nägi vana Beauchampi tanklat, laudadega kinni naelutatud ja kokku vajumas, selle kõrval puuri ja puuris, raske uskuda, elusuuruses, väga suurt, edasi-tagasi sammuvat tiigrit. Loom oli oranž ja kuldne ja nii särav, nagu vaadanuks poiss päikest – tigeat, puuri suletud päikest.

Ilus üllatus pokusõpradele

Pokukalendris on teadagi palju toredaid iverseid tähtpäevi, mis kõik on seotud Eestimaa loodusega. Oli ju Pokumaa idee autor, kunstnik **Edgar Valtergi** suur looduse-sõber. Sel sügisel saavad kõik looduse- ja pokusõbrad üksteist pokukalendri tähtpäevadel – aga miks mitte ka sünnipäevadel – tervitada Edgar Valteri joonistatud kalendrikaartidega. Kaardikomplekti pealkiri on **"Punase maasika päev ja teised pokupühad"** ja selle trükkis kirjastus **Ilmatar**.

Meie unistuste ehted

Mann Raskile Tartumaalt

on kõige armsam kaelakee. Selle auguga õnnelikikesed korjas ta ise eelmise aasta Saaremaalt mere äärest ja vahepeale on pandud Austraalia rannikult korjatud teokarbi tükikesed, mille töö talle hea peretuttav. Mann arvab, et sellel keel on võluvägi sees, kuna kokku on pandud kaks väga erinevat, aga samas ka ühesugustest kohtadest korjatud tükid ja alati, kui ta selle kaela paneb, läheb tal hästi..

Laura Laanemägi Väike-Maarjast: Minu unistuste ehted oleksid sellised: kaelakee otsas ripuks minu pilt; kõrvarõngaste küljes võiks olla väikesed minu lemmikloomade tsintsilja pildid. Need ehted võiksid olla hõbedast või kullast. Sellesse komplekti võiks kuuluda ka kroon, mis oleks hõbedast. Sellel oleksid mitmesugused erinevad mustrid. Sellistest ehetest ma unistanagi.

Anete Mooste Pärnumaalt:

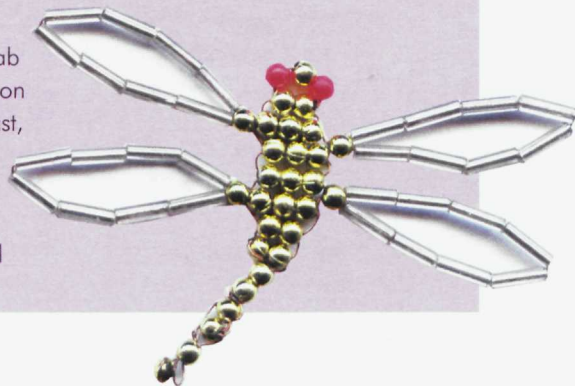
Minu kõrvarõngad kujutavad ämblikuvõrku, kust ripub välja suur ämblik, millel on kalliskivi peal. Võrgu sees on aga punane rubiin. Kõrvarõngad on tehtud hõbedast.

Käevõru kujutab ämblikuvõrku, kus on kalliskivi peal. Veel on seal punased rubiinid.

Pross kujutab kiili – keha on tehtud kullast, tiivad aga hõbedast. Silmadeks on punased rubiinid.

Vello Salumets

Chuck Berry

“Kui rock’n’roll peaks saama uue nime, siis oleks see Chuck Berry.”

John Lennon

Chuck Berry tähtsust rock’n’rollis on raske üle hinnata. Ta oli kaasaegse popmuusika suurim looja ja mõjutaja, silla ehitaja bluusi, rütmibluusi ja rock’n’rolli vahele, olles mustanahalisena ka valgete suureks lemmikuks. Ta ei laulnud enam puuvillapõldudest, orjadest, jumalast ja saatanlikest naistest, vaid autodest, krediitkaubast, koolist, tüdrukutest ja Ameerikast. Tema stiili ei kuulunud üksnes bluus, vaid ka valgete kantri. Tegelikult oli ta Elvis Presley mustanahaline koopia. Rockikriitikute arvates seisneski Berry peamine tähtsus selles, et ta sidus muusikat mitte rassi, vaid põlvkonnaga.

Charles Edward Anderson Berry sündis USA-s, St. Louisis, kuuelapselisse perre 18.10.1926. a. Lapsepõlves kippus

poiss hirmsasti klaveri taha, kuid vanem õde keelas Chuckil klamberdamise ära. 40ndate algul õppis noormees mängima 4-keelsel kitarril, kuid tegelikult sai tema muusikutee alguse päevast, mil kohaliku rütmibluusi alusepanija Joe Sherman kinkis poisile tõelise 6-keelse kitari.

Chucki tüüned noorukiaastad ei kestnud aga kaua, sest peagi pisteti ta pisivarguse eest kolmeks aastaks kolooniasse. Pärast kojunaasmist sai ta töökoha juuksuriäris, vaba aja aga kulutas oma lemmikalale – muusikale. Peagi moodustas noormees trio, millega hakati esinema kohalikes väikeklubides. 1955. aastaks oli Berry bänd saavutanud mustade seas nii suure populaarsuse, et seda peeti linna parimaks. Teenitud raha eest sõitis Chuck Chicagosse, kaasas kaustatäis omakirjutatud laule. Ühel päeval külastas ta bluusi suurkuju Muddy Watersi kontserti. Berry palus Muddy’lt luba mängida kitarril mõned lood koos Watersi bändiga. Vastus oli jaatav. Bändi juht sattus hämmeldusse noore kitarristi täiesti tundmatust mängutehnikast. Mulje oli nii vägev, et Waters otsustas selle andeka pillimehe koos demolintidega ja omapoolse soovitusiga saata plaadifirma Chess Records omaniku jutule, taibates, et Chuck Berry’l on tulevikku. Firma valis Berry esimese singli jaoks pala **“Maybellene”**. Koopia valminud plaadist saadeti reklaami eesmärgil kuulsale raadiodiskorile **Alan Freedile**. Singel ise ilmus müügile 1955. a. juulis ja juba kuu aega hiljem ilutses see Billboard TOP 5 hulgas. Rock’n’rolli ajalugu oli sündinud.

Alan Freed on hiljem öelnud, et see on kõige populaarsem plaat, mida ta iial oma kuulajatele on mänginud. Ehk just tänu Freedile läks Chuck Berry muusika üllatavalt hästi peale valgetele noortele. Plaadifirma boss oli rahul ja miks ta ei oleks pidanud olema. Oli ju Chuck Berry **esimene mustanahaline bluusimees, kes valgetele meeldis**. 1955. a. sügisel esines Berry koos teiste solistidega esmakordselt Paramount Theatre’is Alan Freedi shows “Back To School”. Noored kuulajad olid imestunud ja samas vaimustuses, nähes musta-

nahalist, juuspeente vuntsidega, hoolikalt viimistletud lokksoenguga, draperii-pintsaku ja ülikitsaste pükstega, kubeme kohal kõlkuva kitarriga – ning kõige tipuks muidugi hilisemaks firmamärgiks kujunenud poolkükkasendis pardi kombel mööda lava paterdavalt Berryt.

1956 ilmus Chuck Berry singel “Roll Over Beethoven”. See tõusis kohe Billboard R&B-tabeli tippu, võludes mitte ainult miljonide ameerika noori, vaid ka nende eakaaslaste kogu maailmas. Tänu “Roll Over Beethovenile” said noored nüüd midagi, mida nad olid ammu oodanud. Sellest palast sai nende ühine võitluslipp, manifest ja sõjahüüd, mis tähendas otsest käsku radiojaamadele oma kavades välja visata klassikaline muusika ning asendada see *rock’n’roll*iga. Nüüd oli noortel laul, mis räägib sellest, et teismeline olla on OK, et noortel on oma muusika ja mitte keegi ei saa neile enam dikteerida, mis muusika on hea, mis halb.

Chuck Berry plaadistas järgneva nelja aastaga terve rea *rock’n’roll*i klassikaks saanud palasid, millest teised heliloojad ja lauljad ainult unistada võisid. “Too Much Monkey Business”, “Thirty Days”, “Carol”, “No Money Down”, “Rock And Roll Music”, “Oh Baby Doll”, “Sweet Little Sixteen” ja “Johnny B. Goode” – loetelu missugune!

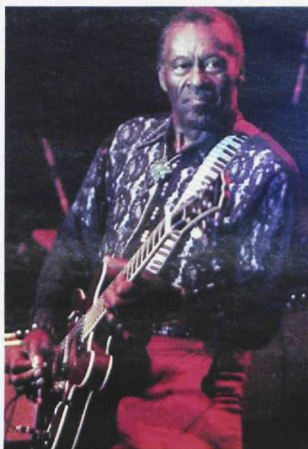
1957 ilmus Chuck Berry singel “Schoolday”, mis äratas koolipinkidest kogu noorsoo. Laulu sisu on lihtne. Berry räägib lühikeste, katkendlike lausetega koolitöö vaevadest, punkteerides iga rida automaadivalanguga, kasutades relvana kitarr. Koolitöö muutub Berry laulus ängistavaks, lämmatavaks ja orjalikuks. Õpetaja on vastik, õpilasel pole kohta koolikohvikus, kaaslased tüütavad teda ja ta unistab sellest, et kell saaks kolm ja ta pääseks koolist, et tormata plaadiautomaadi juurde, visata sinna münt ja tantsida *rock’n’roll*i sellega, kes meeldib.

Teadagi mässasid paljud õpilased koolikorralduse vastu. Pakkus ju kool tulevastele töölisnoortele võõraid väärtusi, kasutas võõrast keelt ja surus õpilaste saba jalge vahele. Kool tundus paljudele noortele vaid tööelu eelproovina ja selle eest ei saanud isegi palka!

“Löö raamat kinni, hüppa pingist püsti, jookse koridori ja sealt tänavale! Elagu *rock’n’roll*, mis juhib välja kiviajast! Elagu *rock’n’roll*, sest sellega on mu ihu ja hing!” kõlas Chuck Berry nõuanne.

Viiekümnendate lõpp tundus olevat Chuck Berry ajastu. Ta näitas noortele nii lauljana, lavaartistina, heliloojana kui värsisepana, et muusika võib olla täielikult oma. Ta oli isiksus, kelle kõrval isegi Elvis Presley näis vaid lihtsa laulusolistina. Ta polnud uue ajastu mees mitte ainult teemade, poolest. Tema meloodiad ja tekstid polnud bluusile iseloomulikud südantlõhestavad halad, vaid ta nautis ka vaidlusi. Chuck Berry tekstid kätkesid endas *rock’n’roll*ile tüüpilisi kalambuure, tänavaslängi ja pisinilbusi. Iroonia oli tema lauludes võrtsikas maitseaine. Ta ülistas Ameerika ilu ja suurust, poetades esitusse oma rassile tüüpilist irooniat ja ninakust. Kes muu see Berry ikka oli kui motoriseeritud bluusiarist.

1958 nägi ilmavalgust Chuck Berry uus hitt “Sweet Little Sixteen”. Berry ise kommenteeris seda pala nii: “Loo kirju-

tamise ajal mina enam 16-aastane polnud, kuid ka mitte mingi vanaaht. Minu laul räägib ühest tüdrukust, keda märkasid kontserdil. Plika lehvib mööda saali ringi, tungides vaheajal autogrammi küttides esinejate riietusruumi. Ega teda esitatav muusika eriti ei köitnudki, tal oli rohkem tegemist enda näitamisega ja ringi sebimisega. Taolisi noori võis kohata igal kontserdil.” Berry tõi selles palas küllaltki hästi esile tollase noorsoo mässu algkuju. Peategelane, see “magus ja veetlev kuuteistaastane”, ei ela veel iseseisvat elu, vaid on sõltuv vanematest ja koolist. Kuid tal on vastupandamatu soov igal võimalikul juhul kaasa keerelda *rock’n’roll*i karusselliga.

Samal aastal ilmus Chuck Berry laul “Johnny B. Goode”, mis oli peaaegu autobiograafilise sisuga ja mida tänaseni loetakse Berry’ firmamärgiks. Laulu refräänis korduv võitlushüüd “Go, Go, Johnny, Go!” andis lootust kõigile neile, kes leidsid, et *rock’n’roll* oli tee, mis viis välja viletsusest, vaesusest ja lootusetutest olukordadest.

Oma heliloominguga võrdväärset meisterlik oli Chuck Berry ka lauljana ja kitarristina. Tema nasaalselt läbilõikav hääli on olnud eeskujuks paljudele hilisematele artistidele. Veelgi tugevama jälje jättis aga Berry kitarrimäng. See oli markeeriv, korrutatav, kokutatav ja pealetükkiv nii salvide vahel kui lõpus. Tema kitarrisound oli kirgas ja karge kui kivine mägioja. Chuck Berry kuulsad kitarririfid laulude sissejuhatustes pole niisama helidejada, vaid sinna on kinnistunud mõtted *rock’n’roll*ist, edust ja sangarlusest. Need on kui omaette jutustused või aforismid.

50ndate lõpus liikus Chuck Berry kindlalt oma sõiduvees. Kuigi ta oli üks vähestest neegerartistidest, kes oli enda ümber kogunud tohutu hulga valget kuulajaskonda ja kelle populaarsus aina kasvas, muutus ta USA muusikat valitseva kliki silmis “persona non grataks”. Üheks põhjuseks ilmselt Berry muusikalised manifestatsioonid, mis õhutasid noori mässule nii kooli kui valitseva korra vastu, teiseks aga fakt, et mees oli neegri kohta liiga rikas ja edukas. Tuli leida Berry isoleerimiseks põhjus ja see ka leiti. Fabritseeritud kohus süüdistas teda moraalikoodeksi vastu eksimises ja määras talle kaheaastase vabaduskaotuse.

Kaks vangis veedetud aastat mõjusid halvasti nii Chuck Berry muusikukarjäärile kui isiklikule elule. Kui ta 1963. a. vabanes, oli perekond temast lahku läinud, isiklik ööklubi suletud ja täielikult oli muutunud *rock’n’roll*i mudel. Rocki ülemvõim oli läinud Briti ansamblitele. Haavadest hoolimata üritas Chuck Berry noppida uusi õisi, sest tema muusika oli hakanud üha jõulisemalt kõlama teiste artistide ja ansamblite esituses. 1985 ulatati Chuck Berryle **elutöö eest Grammy-auhind** ja aasta hiljem pääses ta **Rock’n’Rolli Kuulsuste Halli**.

„Sa istu vaid diivanile, pane keerlema plaat, millelt kostub elurõõmus ja kõrvetav kitarririff ning veidi veider meloodia. Kujuta ette pardikõnnakuga mööda lava paterdavalt mustanahalist väikest saatana, kes laulab ülistuslaulu *rock’n’roll*ile ja sa tunned, kuidas su jalad hakkavad rütmis kaasa tatsuma. Su tuju muutub nii heaks, et tahaks kohe hakata tantsima. Nii oli see tookord nii ja nii on see ka praegu.”

UUSI

CITY

...KOOS NIITE CITY RANNALALLE KOMPLEKSIDEGA

Asu teele rannavalve peakorterist, päästa meremees rannavalve päästehelikopteriga, hoolitse tema eest rannavalve laeval!

TÕTTAME APPI...

Ujuv laev!!!

Kus on pääsija koos päästerõngaga?

Tähista õige vastus X-ga

Päästelaeva pardal

Helikopteris

Hai selja taga

Nimi

Address

Blank lines for name and address

Saada talong enne 5. novembril aadressil: Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146

Schleich

PE ^B / _{2 1378} 2008,10

Käsitsi maalitud kujukesed firmalt Schleich.

Koduloomad, metsloomad, linnud, rüütlid, haldjad
ja paljud teised väikesed kujukesed nüüd müügil
Tallinnas, Narvas ja Pärnus kauplustes XS Mänguasjad.

Mänguasjad

Vaata: www.anvol.ee